

Agencija za odgoj i obrazovanje
Education and Teacher Training Agency

ISSN 1846– 4572

NAKLADNIK

Agencija za odgoj i obrazovanje
Badalićeva 24, 10000 Zagreb
www.azoo.hr

ZA NAKLADNIKA

Vinko Filipović, prof.

© Agencija za odgoj i obrazovanje

UREDNIK

Miroslav Mićanović

GRAFIČKA PRIPREMA

Iva Čular, Studio grafičkih ideja

TISAK

Tiskara Zelina, Sv. I. Zelina

ISSN 1846- 4572

Pripremljeno u Agenciji za odgoj i obrazovanje
Tiskano u Hrvatskoj 2008.

Smotra projekata

iz područja Nacionalnog programa odgoja i obrazovanja
za ljudska prava i demokratsko građanstvo 2008.

PRIREDILE

Nevenka Lončarić Jelačić, Jasna Tomić, Andreja Silić

Agencija za odgoj i obrazovanje
Zagreb, 2008.

Sadržaj

Odgoj za ljudska prava i aktivno građanstvo kroz cjelokupni školski pristup
(Nevenka Lončarić Jelačić) 7

Projekti

Projekti u dječjim vrtićima 15

Uvod (Andreja Silić) 16

Projekti osnovne škole – razredna nastava 41

Projekti osnovne škole – predmetna nastava 59

Projekti srednje škole 83

Dodaci

Program smotre 113

Organizatori smotre 115

Suci / procjenitelji 117

Sudionici smotre 118

Programske teme 123

Opis provedbe projekta 125

Upute za suce / procjenitelje 130

Kriteriji za vrednovanje obrane projekta 134

Odgoj za ljudska prava i aktivno građanstvo kroz cjelokupni školski pristup

Odgoj za ljudska prava i aktivno građanstvo temelji se na Nacionalnom programu odgoja i obrazovanja za ljudska prava koji je uveden u hrvatski odgojno– obrazovni sustav 1999. godine posebnom odlukom Vlade Republike Hrvatske kojom se obvezuje Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa na njegovu primjenu.

U novije vrijeme pojačan je razvoj normativnih pretpostavki koje pospješuju primjenu odgoja za ljudska prava i demokratsko građanstvo. Vlada Republike Hrvatske usvojila je 2005. godine **Plan razvoja sustava obrazovanja 2005. – 2010.** Plan razvoja sustava odgoja i obrazovanja je strateški razvojni dokument, raspravljan s brojnim stručnjacima, znanstvenicima i brojnim socijalnim i drugim partnerima tijekom zadnjih godina. Planom razvoja teži se kvalitetnijem, dostupnijem, prilagodljivijem i učinkovitijem sustavu obrazovanja u funkciji, između ostaloga, unaprjeđenja društva temeljenog na znanju i demokratskim načelima, što se povezuje s potrebom jačanja aktivnog građanstva. Plan razvoja se izrijeком oslanja na Lisabonsku strategiju, uključujući bolonjski proces, pa se među prioritetima navodi društvena povezanost (kohezija), a govori se i o “društvenoj dimenziji obrazovanja”. Obveza uvođenja obrazovanja za ljudska prava i demokratsko građanstvo proizlazi iz same biti Plana razvoja, a to je stavljanje učenika u središte odgojno– obrazovnog procesa.

Među prioritetnim područjima Plana razvoja do 2010. nalazi se i integriranje *Europskog okvira za razvoj ključnih kompetencija za cjeloživotno učenje*. Jedna od osam ključnih kompetencija za cjeloživotno učenje je i demokratsko građanstvo. Na temelju Plana razvoja donesen je *Hrvatski nacionalni obrazovni standard 2006.* godine i *Novi kurikulum za osnovnu školu. Nacionalni program odgoja i obrazovanja za ljudska prava i demokratsko građanstvo* integriran je u novi kurikulum. U uvodnom dijelu kurikuluma istaknuto je da su “svi nastavnici obvezni primjenjivati odgoj za

ljudska prava i demokratsko građanstvo”. Odgoj za demokratsko građanstvo i ljudska prava jamči i *Nacionalni program za zaštitu i promicanje ljudskih prava 2008 – 2011* i *Akcijski plan provedbe* koji je donijela Vlada Republike Hrvatske 2007. godine.

Kroz spomenute dokumente traži se novi pristup u učenju i poučavanju usmjeren na razvoj kompetencija učenika umjesto na reproduktivno učenje obrazovnih sadržaja.

Pod odgojem za ljudska prava i aktivno građanstvo kroz cjelokupni školski pristup misli se na cjelokupno odgojno– obrazovno ozračje škole koje proizlazi iz način komunikacije koji prevladavaju u školi. Ovakav pristup škole obvezuje sve nastavnike i učenike i njihove roditelje na osposobljavanje za komunikaciju koja potpomaže ugodno, stvaralačko i poticajno ozračje u školi. Obitelj značajno utječe na kvalitetu komunikacije koja se uspostavlja u školi kroz način i kvalitetu odgoja kojeg ona u svojoj djeci isporučuje školi. Naime, odgoj za ljudska prava i aktivno građanstvo kao i za svaku drugu vrednotu uči se iz primjera i odgojnih uzora, iz činjenja i vlastitih iskustava. Stoga su prvi i najodgovorniji odgojitelji djeteta njegovi roditelji i učitelji a potom svi drugi odgojni čimbenici kojima je dijete izloženo.

Škole sve više vode brigu o pravilima ponašanja u školi, pravilima razreda koja izrađuju učenici i njihovi nastavnici, etičkom kodeksu ponašanja u razredu ili školi. Bit je u tome da svi učenici sudjeluju u donošenju pravila ponašanja kakvo bi oni željeli za sebe ali se svojim potpisom na zajednička pravila obvezuju na isto takvo poželjno ponašanje prema drugima.

Kad govorimo o komunikacijskom ozračju pedagozi i sociolozi spominju dva temeljna oblika: **podržavajuće** i suradničko te defenzivno i **prijeteće**.

U defanzivnom i **prijetećem** komunikacijskom ozračju prevladava komunikacija koja ranjava i obezvrjeđuje, koja uključuje: emocionalno neutralno ponašanje, superiorno nadmetanje, sumnjičenje, potkazivanje, sramoćenje, optuživanje, zadirkivanje, netaktičnost, prijetnje, izazivanje, ismijavanje, ironiziranje, oponašanje.

U podržavajućem, otvorenom i suradničkom pedagoško– komunikacijskom ozračju prevladava: povjerenje i suradnja, uvažavanje sugovornika, neuspjelim se pokušajima koristi da bi se nešto naučilo,

izražava se shvaćanje drugoga, otkrivaju se i ističu se jake strane učenika.

Nastavnik dugotrajnim procesom **komunikacijskog usavršavanja** razvija umijeće stvaranja podržavajućeg pedagoško– komunikacijskog ozračja.

Suradničko pedagoško– komunikacijsko ozračje uspijeva postići doživljavanje učenja kao radosnog procesa u kojem se učenik osjeća sigurnim. Osjećaj sigurnosti u procesu učenja potiče se kroz razgovor, korištenje raznih metoda aktivnog učenja i uključenosti učenika, **učenicima se pomaže da se dožive kao sposobne osobe**. Naročito se uspješnom odgojnom metodom pokazuje metoda projektne nastave “Projekt građanin”.

Iskustvo radosnog procesa učenja izuzetno je važno u osposobljavanju učenika za cjeloživotno učenje koje je pretpostavka za očuvanje zaposlenosti i kvalitetan život u suvremenim uvjetima života i rada.

Na djecu se gleda kroz njihove darove i sposobnosti, od njih se očekuje odgovornost za vlastito učenje i uči ih se **kako učiti, svako dijete u odgojno– obrazovnom procesu vodi se tako da bude uspješno**. Pogreške djeteta učitelj koristi da bi u suradnji s drugim učiteljima, učenicima i prije svega s roditeljima djeteta zajednički pomogli da nadoknadi manjak. Postoje razredna pravila koja su jednoznačna, jasna i uvijek se provode i pomažu **postići znanje i svijest o vlastitom dostojanstvu i osjećaj da smo svi poštovani i učitelji i učenici**.

Uz pomoć metoda suradničkog učenja razvijaju se znanja, vještine i vrednote **suradnje**. Sva djeca dobivaju mogućnost sudjelovati u davanju svojih doprinosa u učenju novoga, u povezivanju s primjerima iz stvarnog života, u stvaralačkom izražavanju, u prepričavanju, svako dijete dobiva mogućnost da se pronade u čemu je najbolje i što mu baš ne leži. **Učitelj traži i otkriva jake strane djeteta da na njima gradi svoje samopouzdanje**.

Stvara se atmosfera brižnosti u učionici u kojoj se kroz cijeli odgojno– obrazovni proces dokazuje da je svako dijete posebno i jedinstveno.

Među predmetna horizontalna i vertikalna predmetna korelacija pomaže učiteljima da aktivnim metodama učenja i poučavanja omoguće učenicima **učiti znati, učiti činiti, učiti biti, učiti biti za drugoga**. Odnosno, da budu zahvaćeni u cjelini bića, glavom, srcem i djelima. Priznati i uvažavani ljudi s razvijenim osjećajem samopouzdanja i spoznajom svojih mogućnosti i ograničenja mogu doseći **mir i sigurnost u sebi i graditi mir oko sebe**.

Projektna nastava u **Projektu građanin** jedna od metoda suradničkog učenja. Planira se tako **da uključuje interdisciplinarnе vještine u oblikovanju sata** kao što su: čitanje, diskusija, pisanje, analiza grafova, rješavanje problema u malim skupinama, tehnike suradničkog učenja, igru uloga, proučavanje zakona i Ustava RH, pisanje dopisa, molbi itd. Učenici sustavno istražuju problem, dokumentiraju i oblikuju plan rješavanja problema. U ostvarivanje projekta uključuju se roditelji i ljudi iz lokalne zajednice koji mogu pomoći u rješavanju problema.

U pravilu, ako se projektna nastava u Projektu građanin dobro planira i vodi učenike k rješenju problema, ako im se omogući kvalitetna procedura u kojoj mogu doći do izražaja sve njihove sposobnosti, stječu mogućnost da u tijeku rješavanja problema koriste sva svoja znanja koja su stekli iz drugih predmeta – povijesti, hrvatskog, stranog jezika, zemljopisa, matematike i drugih i da na kraju dožive **uspjeh u javnosti** sa svojim rješenjem problema. Nadležna tijela vlasti najčešće ostanu bez argumenata odbijanja i neprihvatanja njihova prijedloga rješenja društvenog problema budući da su učenici unaprijed sve dobro osmislili i pripremili odgovore na moguća odbijanja i odlaganja i to ne samo verbalno već i dokumentarno u obliku dokumentacijske mape, a također su dobro izučili sve odgovarajuće zakone i propise i na kraju, njihov je prijedlog usmjeren na zajedničko dobro građana.

To mogu biti prijedlozi da se postavi semafor na prometnici kojom prelaze do škole radi njihove sigurnosti i zaštite, da se uskladi red vožnje javnog prijevoza ako su daci putnici da ne moraju dugo čekati na prijevoz, postavljanje kontejnera da se ne zagađuje okoliš škole, uređenje igrališta i td. Važno je istaknuti da oni ne iniciraju rješavanje problema već dolaze s gotovim prijedlogom izvedbe. Doživljaj uspjeha u ovom području prenosi se na bolje učenje u drugim predmetima (doživljeni uspjeh je izvor motivacije), smanjuje se destruktivan odnos prema sebi i drugima.

Kroz projektno rješavanje društvenog problema i iskustveno socijalno učenje stječu se sljedeće kompetencije za cjeloživotno učenje: umijeće razmišljanja i logičkog zaključivanja, umijeće otkrivanja smisla, umijeće kratkog i jasnog govorenja, umijeće uvjerljivog argumentiranja, umijeće uključivanja u društveni život, razvoj odgovornosti za zajedničko dobro, umijeće organiziranja vlastitog učenja, umijeće poduzetništva, umijeće

strpljivosti slušanja drugog, umijeće učenja iz dobrog i lošeg iskustva drugog, upoznavanje i izgradnja vlastitog identiteta, upoznavanje Ustava Republike Hrvatske, upoznavanje, korištenje i pridržavanje zakona i propisa, poznavanje struktura vlasti i njihovog djelovanja, prepoznavanje odgovornih osoba za rješavanje određenih problema, znanje komuniciranja s predstavnicima vlasti, socijalne vještine i proceduralno znanje za rješavanje bilo kojeg problema.

Priredila: Nevenka Lončarić Jelačić
viša savjetnica za nacionalne programe

Projekti

Predškolski odgoj

Nacionalni program odgoja i obrazovanja za ljudska prava i odgovornosti te demokratsko građanstvo (1999) doprinos je promicanju temeljnih ljudskih vrijednosti i njihovu življenju u dječjim vrtićima u Republici Hrvatskoj. Pored ovog dokumenta važan je bio i priručnik "Živjeti i učiti prava" (2003), nastao na njegovim temeljima. Oboje znače veliki doprinos ostvarivanju humanističko– razvojne koncepcije programa rada s djecom predškolske dobi, na koju obvezuje Programsko usmjerenje odgoja i obrazovanja djece predškolske dobi (1991). Ovi dokumenti obvezuju sve nositelje programa u predškolskom odgoju i obrazovanju na preispitivanje ostvarivanja prava djece i unapređivanje uvjeta za njihovo ostvarivanje. Prošlogodišnja Smotra projekata pokazala je samo neke od primjera iz prakse, odnosno različite načine na koje se taj proces ostvaruje u predškolskim ustanovama. Vrijednosti istaknute ovim Nacionalnim programom dio su predškolskog kurikulumuma svake ustanove, a mogu se iščitati u godišnjim planovima i izvješćima te pratiti u odgojno– obrazovnoj praksi pojedine predškolske ustanove.

Djeca predškolske dobi stječu iskustva, razvijaju se i uče aktivno sudjelujući u različitim svakodnevnim aktivnostima i situacijama. U današnjim je, sve manje humanim i prirodnim uvjetima stoga od posebne važnosti omogućiti djeci što prirodnije okruženje te posebice naglašavamo odgovornost i ulogu odraslih u stvaranju što raznovrsnijih prirodnih situacija za djecu rane dobi u kojima bi mogla razvijati se i odrastati na njima primjeren način.

Suvremeno društvo pruža mnoge izazove, mogućnosti i pomake u kvaliteti svakodnevnog življenja, koje istovremeno možemo promatrati i o njima raspravljati s različitih gledišta, s pozitivnim i negativnim predznacima. Današnje nas doba izraženih paradoksa uvodi u stalnu neizvjesnost i spremnost na stalno prilagođivanje novim uvjetima življenja.

Edgar Morin (2002) ističe nužnost preobrazbe ljudskoga društva u smislu građenja “održive budućnosti” u kojoj će biti moguće živjeti. On u odgoju vidi glavnoga nositelja bitnih promjena koje će voditi k promjenama u stilu života i ponašanja. Stoga će u budućnosti težište biti na poučavanju, između ostalog, sedam “temeljnih spoznaja”. Jedna od njih je i poučavanje međusobna razumijevanja i uvažavanja, koje je istodobno i sredstvo i svrha ljudske komunikacije. U sadašnjemu sustavu obrazovanja taj je bitni dio zapostavljen, pa se javlja potreba za ugrađivanjem elemenata odgoja za mir i razumijevanje na svim odgojnim razinama i u svakoj ljudskoj dobi. Uzajamno razumijevanje među ljudima zahtijeva dubinsku reformu načina razmišljanja te proučavanje razloga nerazumijevanja. To podrazumijeva sustavan rad na uvažavanju vrijednosti i sposobnosti različitih osoba da se na poseban način suočavaju s problemima i mijenjanjem stvarnosti, u suradnji s drugima te doprinosti rješavanju zadataka i postizanju određenih zajedničkih ciljeva. Posebno do izražaja dolaze odnosi i vještine pozitivno usmjerene komunikacije, slušanje, uvažavanje i usklađivanje. Usmjerenost pedagoga na ove procese te njihovo poticanje i osiguravanje uvjeta za njihovo ostvarivanje bitno utječe na promjene i pružanje konstruktivnih mentalnih modela na osnovi kojih djeca i sudionici odgojno– obrazovnog procesa mogu napredovati. Zajedničko postizanje cilja važnija je od usavršavanja u postizanju zasebnih znanja i vještina, mjerljivih različitim testovima te upitne primjenjivosti u svakodnevnom životu.

Područja koja popisuje Smotra (osobna prava i prava drugih, pravo na zdravu okolinu i pravo na upoznavanje i očuvanje kulturne baštine) pojedinačno i u cjelini usmjeravaju na ostvarivanje prava i odgovornosti djece i drugih sudionika odgojno– obrazovnog procesa, cjelovit pristup djetetu, interdisciplinarnost u pristupu sadržajima za ljudska prava i odgovornosti, afirmativnost životnih vrijednosti, pozitivne stavove prema sebi i drugima, te na razvijanje vještina potrebnih za život u demokratskoj zajednici.

Posebice ističemo vrijednost analiziranja vlastitih postignuća u praksi i stručnog usavršavanja, te usporedbe s drugačijim iskustvima. Svjesni smo činjenice da se na Smotri projekata na državnoj razini ne mogu prikazati mnogi dobri projekti koji se u praksi ostvaruju, stoga planiramo

posebice nastojati na organiziranju regionalnih smotri projekata, na kojima bi bilo moguće prezentirati puno više kvalitetnih projekata iz ovog područja. Štoviše time bismo doprinijeli povezivanju praktičara iz različitih predškolskih ustanova te poticanju dijaloga, razmjeni iskustava, prikazima primjera dobre prakse te svakako raspravama o praksi i načinu njezina unapređivanja. Suočavanjem praktičara s drugačijom praksom, izvan uskih / uvriježenih načina promišljanja i uviđanja problema i vlastite odgojno– obrazovne prakse pedagog izravno potiče širenje vidika i mijenjanje perspektive, što se bitno odnosi na stvaranje drugačijeg odnosa prema problemima i njihovoj važnosti. U tom se smislu potiče samo uvid i mijenjanje načina promišljanja o vlastitoj odgojno– obrazovnoj praksi te djelovanja u praksi.

S time bismo svakako uskladili i način stručnog usavršavanja svih sudionika odgojno-obrazovnog procesa u predškolskim ustanovama. Prema Lisabonskoj konferenciji, održanoj u listopadu 2007. godine, s temom: “Profesionalni razvoj učitelja za kvalitetu i jednakost u cjeloživotnom učenju”, u organizaciji Vijeća Europske Unije i Europske komisije, istaknuta je potreba za kvalitetnim cjeloživotnim učenjem učitelja i drugih djelatnika u odgojno– obrazovnim ustanovama kako bi na kvalitetan način za nove generacije djece stvarali razvojno– primjereno poticajno okruženje za odgoj i učenje. Također je naglašen problem osnaživanja i promoviranja autonomije prosvjetnih djelatnika u odlučivanju, planiranju i ostvarivanju odgojno– obrazovnih procesa te podizanju razine kvalitete njihovog djelovanja i refleksivnosti.

Važnim smatramo stvaranje zajedničkog razumijevanja onoga što se događa u predškolskoj ustanovi, posebice u odnosima odgajatelja, roditelja i djece, u stvaranju poticajnog okruženja za učenje, osposobljavanju odgajatelja za bolje promatranje djece i vođenje rasprava, dokumentiranje projekata i vođenje svakodnevnih istraživanja te svakako poticanje suradnje i razvijanje partnerskih odnosa s roditeljima.

Za ovu Smotru nastojali smo odabrati projekte koji se odnose na promicanje kvalitete života i temeljnih ljudskih vrijednosti te njihovo življenje u praksi, u kontekstu cijele predškolske ustanove. U posljednje se vrijeme pozornost sve više usmjerava na kvalitetu cjelokupne ustanove,

a ne pojedinih njezinih dijelova. U središte pozornosti tako dolazi kvaliteta cjelokupnog ozračja i klime ustanove te na koji način pojedini djelatnici doprinose njezinu održavanju i unapređivanju. Pozornost se tako preusmjeruje s pojedinca na kvalitetu cjelokupnog odgojno-obrazovnog procesa.

Priredila: mr. sc. Andreja Silić
viša savjetnica za predškolski odgoj

1. Različitost nas obogaćuje

Tematsko područje

Osobna prava i odgovornosti i prava drugih

Cilj projekta

Razviti kod djece spremnost za prihvaćanje drugih i njihovih različitosti

Dječji vrtić

Dječji vrtić Maza, Valpovo

Tel./faks: 031-651-451; 031-650-944

E-pošta: djecji.vrtic.maza.valpovo@os.t-com.hr

Voditeljica projekta

Sonja Cacaj

Djeca

24

Sažetak projekta

Projekt se odvijao kroz tri faze. Tijekom prve faze “Kad se mala srca slože” posebno se nastojalo na razvoju pozitivnih emotivnih stanja i razvoju odnosa s vršnjacima koji dolaze iz različitih sredina. U drugoj se fazi pod nazivom “Kad se male ruke slože” nastojalo se na građenju partnerskog odnosa sa roditeljima različitih zanimanja, sklonosti i mjesta boravka – grad, selo. Tijekom treće faze “Sve se može”, posebice se nastojalo na izražavanju pozitivnih stavova u uzajamnim odnosima u različitim okolnostima.

Na samom kraju našeg projekta upriličili smo izlet u Veliškovce, na gospodarstvo djeda i bake naše djevojčice. Bilo je prekrasno. S nama je bilo i desetak roditelja. Obilazili smo imanje, pjevali, plesali, igrali nogomet, ljuljali se i dobro se najeli domaćih specijaliteta slavonske kuhinje! Šestero djece s problemima prilagodbe, povučenošću, slabijom komunikacijom osposobili smo vještinama kvalitetnog uklapanja u zajednicu.

2. Snaga kapljice

Tematsko područje

Pravo na zdravu okolinu

Cilj projekta

Boljim razumijevanjem prirodnih fenomena pridonositi kvaliteti življenja i razvijanju uvjeta za očuvanje prirode

Dječji vrtić

Dječji vrtić "Varaždin", Dravska 1, Varaždin

Tel./faks: 042-203-253; 042-203-564

E-pošta: vrticvz@vz.htnet.hr

Voditeljice projekta

Dubravka Kos

Vesna Grgur

Ksenija Pletenac

Djeca

8 (starija odgojna skupina)

Sažetak projekta

Cjelokupno fizičko i socijalno okruženje Dječjeg vrtića "Varaždin" (objekt Gortanova) dizajnirano je tako da promovira različita prava djece: pravo na sretno i zadovoljno odrastanje, učenje na prirodan način (čineći i suradujući) i cjelovit razvoj i odgoj. U tom smislu, djeci je omogućen odabir raznovrsnih sadržaja i aktivnosti da bi im se omogućilo zadovoljavanje različitih interesa i potreba. Cjelokupna organizacija odgojno- obrazovnog procesa ustrojena je fleksibilno, kako bi se išlo u susret različitostima osobnih ritmova i razvojnih mogućnosti djece. Komunikacija odgajatelja i djece temeljena je na slušanju i uvažavanju perspektiva djece, koje se smatraju i uporištem razvoja kako rada na projektima, tako i kurikuluma u cijelosti.

Pažljivo promatranje, proučavanje i dokumentiranje aktivnosti djece, vođeno nastojanjem odgajatelja da pribavlja nove izvore za svoj rad uočen je poseban interes za prirodne fenomene koji ih okružuju, a koji su polazna

osnova projekta “Snaga kapljice”. Projekt se sastojao od nekoliko etapa koje su se razvijale s obzirom na interes djece, a tijekom njegova ostvarivanja djeca su razvijala osjećaj za fenomene svijeta koji ih okružuje te istodobno osvještavala vlastite procese učenja, preuzimanje odgovornosti za taj proces tj. poticanje autonomije i emancipacije djece u procesu vlastitog učenja.

3. Dan grada Zadra – Sv. Krševan

Tematsko područje

Ponos i čuvanje baštine

Cilj projekta

Omogućiti djetetu učenje o kulturi kojoj pripada, njegovanje običaja i sudjelovanje u kulturnim zbivanjima u lokalnoj zajednici

Dječji vrtić

Dječji vrtić “Sunce”, Veslačka br. 1, Zadar

Tel./faks: 023-236-410; 023-235-023

E-pošta: djecji.vrticsunce@zd.t-com.hr

Voditeljice projekta

Timski rad odgojitelja, stručnih suradnika i ravnatelja Dječjeg vrtića “Sunce”

Djeca

Dio djece iz svih odgojnih skupina

Sažetak projekta

Veći dio objekata DV Sunce nalazi se u neposrednoj blizini starog grada gdje djeca često idu u šetnju. Prilikom šetnje, prolazeći pokraj crkve sv. Krševana, djeca su vidjela grb grada Zadra i zanimalo ih je sve o njemu. Odgojiteljima je to bio poticaj da prikupe što više materijala i informacija o sv. Krševanu i ostalim kulturnim spomenicima grada Zadra (monografije, slike, slikovnice, karte, povijesne knjige i dr.). Šetajući i promatrajući grad, djeca su sve više primjećivala ostale znamenitosti svoga grada i htjela doznati još više o zadarskom zlatu i srebru, o najstarijim parkovima, o forumima, bedemima, barkariolima...

Sve svoje doživljaje i spoznaje mogli su izraziti u poticajnom okruženju vrtića kroz razne vrste aktivnosti u raznim centrima. Veći dio dječjih radova prezentirali smo na izložbi koja je bila završna faza našeg projekta – prezentacija svega što su naučili o svom gradu, svih akcija u procesu učenja zabilježenih dječjim izjavama, crtežima, konstrukcijama i fotografijama. Djeca DV Sunce uključuju se u sva blagdanska zbivanja, pa su tako i ovaj put

bili sudionici proslave blagdana sv. Krševana – zaštitnika grada Zadra. U proslavu smo se uključili izložbom koja je bila organizirana na Novom kampusu zadarskog Sveučilišta, a poslužila je studentima predškolskog odgoja kako bi bolje upoznali dječji razvoj i mogućnosti, prava i potrebe. Na otvaranju izložbe bili su predstavnici grada Zadra, predstavnici Sveučilišta, djeca, odgojitelji i roditelji. Projektnim učenjem o svom gradu djeca su stekla brojna iskustva s kojim su se uključila u obilježavanje ovog značajnog blagdana.

4. Moj kvart za novo sutra

Tematsko područje

Pravo djeteta na zdravu okolinu

Cilj projekta

Poticanjem spontanosti i inicijative, suradnjom i dogovorom u grupi, omogućiti djeci stvaranje svoje vizije gradske četvrti na temelju promatranja, promišljanja i mašte

Dječji vrtić

Dječji vrtić: Dječji vrtić "Trešnjevka", Badalićeva 24, Zagreb

Tel./faks: 01-3820-247; 01-3648-185

E-pošta: dv-tresnjevka@zg.t-com.hr

Voditeljice projekta

Marijanka Boštjančić

Nada Gudek

Djeca

26

Sažetak projekta

Djeca su se igrajući u parku zapitala: "S čime ćemo se igrati u parku? Svuda je prašina i staklo." Potaknuli smo ih da na temelju promatranja, promišljanja i vlastitih ideja, zajedničkim dogovorom stvore viziju gradske četvrti kakvu bi željeli. Uskladili smo interes pojedinca s interesom skupine. Ostvarili smo i sudjelovanje djece u javnom životu i inicirali uređenje gradskih parkova. Suradnjom sa širom društvenom zajednicom postepeno ostvarujemo pravo na zaštitu prirodnog okoliša, na zdrav okoliš za život, sigurnost djeteta na mjestima predviđenima za dječju igru. Razvijali smo likovne, govorne i druge stvaralačke potencijale prema izboru djeteta. Nakon prezentacije našeg projekta u Vijeću gradske četvrti, vrtiću je donirano nekoliko sprava za igru na dvorištu, uređeno je zelenilo, posađena su nova stabla, a ovog proljeća uredit će nam travnjake, grmlje i drveće južnog dijela dvorišta.

5. Djeca čuvari baštine – mali glagoljaši

Tematsko područje

Ponos i čuvanje baštine

Cilj projekta

Upoznavanje, prenošenje i čuvanje kulturne baštine te nacionalnog kulturnog identiteta na neposredan i djeci primjeren način

Dječji vrtić

Dječji vrtić “Sunce”, područni vrtić “Ciciban”, Veslačka 1, Zadar

Tel./faks: 023-236-410; 023-235-023

E-pošta: djecji.vrticsunce@zd.t-com.hr

Voditeljice projekta

Rozana Bogdanić

Zorka Perica, prof.

Djeca

18

Sažetak projekta

Na adresu našeg vrtića redovito stižu časopisi za djecu: *Radost, Smib, Mak*.

U jednom od brojeva *Smiba* kao dar čitateljima pronašli smo POLA METRA GLAGOLJICE. Djeca su danima prelistavala i razgledavala *Smib*. Njihov interes je bio poticaj za nastanak ovog projekta. Razgovarali smo o slovima, njihovu pisanju i čitanju. O tome kako su ljudi u davnoj prošlosti također pisali i čitali samo nekim drugačijim slovima, na drugačiji način. Veselilo ih je pronalaženje sličnosti između slova glagoljice i predmeta. Tako su pojedina slova postajala kućice, brodovi, gljive, sat... Interesiralo ih je zašto se pisalo na kamenu? Zašto se pisalo perom a ne olovkom? Kako su čitali napisano? Uz pomoć roditelja, stručnih suradnika i pripravnika prikupili smo brojni pisani i slikovni materijal koji nam je pomogao u pronalasku odgovora na ova pitanja. Posjetili smo gradsku knjižnicu u kojoj je izložen odljev Bašćanske ploče u prirodnoj veličini. Posudili smo slikovnice na ovu temu. Organizirali smo i odlazak u crkvu sv. Donata iz IX. st. Gost u našoj skupini je bio etnolog i glagoljaš prof. Livijo Marijan, tata našeg Tome. Dogovorili smo i posjet muzeju grada Nina te tako usvojili nova znanja o našoj povijesti, kulturnoj baštini i važnosti njezina očuvanja.

6. Muzeji moga grada

Tematsko područje

Razvojna prava i prava sudjelovanja

Cilj projekta

Omogućiti djetetu da upozna svoj grad i pojedina važna mjesta (muzeje) u njemu te poticanje interesa za kulturnu baštinu

Dječji vrtić

Dječji vrtić: Dječji vrtić Matije Gupca, Braće Cvijića 18. Zagreb

Tel./faks: 01-3836-469; 01-3836-509

E-pošta: ravnatelj@vrticmgupca.hr

Voditeljice projekta

Mirjana Strčić

Dubravka Kroflin

Snježana Tomšić

Štefica Škrilin

Nevena Pongrac

Blaženka Pintur, prof.

Djeca

5 odgojnih skupina u dobi od 5 do 6 godina

Sažetak projekta

Projekt Muzeji moga grada provodi se u dječjem vrtiću Matije Gupca u pet skupina. Projekt je započeo tijekom tekuće pedagoške godine, vremenski je neograničen, a dinamika provođenja različita je u svih 5 skupina. Interes djece, događanja tijekom projekta, motivacija djece i odraslih utječu na njegovu dinamiku provođenja. Začeci projekta naslućivali su se u prethodnoj pedagoškom godini kada još nismo imali ideju, zapravo viziju u kojem smjeru bi to moglo krenuti. Sporadični posjeti pojedinom muzeju i interes djece i odgojitelja naveli su nas na promišljanje na koji način zapravo ponuditi djetetu događanja i potaknuti ga na aktivnost i iskazivanje interesa za sadržaje u njegovu okružju.

Projekt, uvjetno možemo podijeliti u nekoliko dionica, a zapravo ih dijelimo prema konkretnim planiranim aktivnostima i onome što je uslijedilo nakon njih. Ovisno o interesu djece pojedine dionice zajednički su planirali djeca i odgojitelji, a pojedine interese ciljano i planski prate odgojitelji. Uvijek nam je cilj povezati dječje iskustvo, sposobnosti, interese i razvojne mogućnosti da bi djeca na njima primjeren način maksimalno sudjelovala u pojedinim događanjima i aktivnostima. Projekt je još u tijeku.

Smatramo da je djetetovo, ali i iskustvo odraslih kroz ovaj projekt obogaćeno za novu kvalitetu življenja. U samom početku nismo niti mogli niti htjeli predviđati dokle bi nas sve aktivnosti i događaji mogli odvesti. Kako je vrijeme odmicalo postajali smo svjesniji kako je važno slijediti djetetov interes, ali i s pozicija stručno odgovornih osoba ponuditi mu poticaje koje će zadovoljiti njegov razvojni potencijal. Neka postignuća u okvirima kraće postavljenih ciljeva i zadaća odmah su bila vidljiva, a postignuća kao doprinos kvaliteti djetetova života smatramo i zapravo nemjerljivima. Rad kroz projekt vidimo kao dobrobit za dijete i ulaganje u kvalitetniju budućnost u smislu stjecanja znanja i iskustava koja će ga potaknuti na kvalitetan odnos prema kulturi općenito, a posebice prema muzejskoj baštini. Mišljenja smo da je projekt obogatio život djeteta u skupini i vrtiću (što ćemo kroz niz primjera i prikazati) te da je unio dinamičnost u svakodnevni rad i omogućio djetetu da vlastitim iskustvom i u zajedništvu dolazi do novih znanja i spoznaja. Projekt nas je bolje povezao, omogućio nam nova poznanstva, unio “živost” u svakodnevni rad.

7. Ljepota različitosti

Tematsko područje

Ja i drugi

Cilj projekta

Osamostaljivanje djece za kvalitetno i kompetentno sudjelovanje u životu uz prihvaćanje individualnih osobitosti, poticati razvoj empatije, tolerancije i suradnje

Dječji vrtić

Dječji vrtić "Radost", područni objekt "Voštarica", Bartola Kašića 3/I, Zadar

Tel./faks: 023-231-032; 023-211-984; 023-212-718

E-pošta: djecji.vrtic.radost@zd.htnet.hr

Voditeljica projekta

Renata Stipanov

Djeca

Djeca svih odgojnih skupina u razdoblju od 2003. do 2008. godine

Sažetak projekta

U jesen 2003. godine djeca su posjetila članove udruge Svjetlo u njihovim prostorima u Caritasu. Tijekom posjete djeca su upoznala kako članovi udruge na tkalačkom stanu izrađuju tapiserije, tepihe... Vidjela su njihovu likovnu radionicu, prostor gdje se druže, kako se druže, te su upoznali njihov Program rada. Dogovoren je način kako se vrtić može uključiti u njihov rad i pridonijeti radu Udruge. Povodom božićnih blagdana posjetili smo ih i poklonili likovne radove koje smo izradili u radionici roditelja, djece i odgojitelja u našem vrtiću. Kako članovi Udruge tradicionalno imaju izložbeni štand na kojem prodaju svoje radove da bi prikupili sredstva za financiranje pa su tako i naši pokloni su pridonijeli tome.

U dogovoru stručne službe našeg vrtića i ravnateljice Dječjeg vrtića "Latica" (vrtić za djecu s teškoćama u razvoju) organizirano je druženje djece obaju vrtića. Pripremili smo djecu našeg vrtića za susret i druženje s djecom s posebnim potrebama. Provedena je radionica, prema uputama stručnog suradnika psihologa, u kojoj su djeca senzibilizirana za prihvaćanje

različitosti i pronalaženje ljepote u njoj. Djeca starijih odgojnih skupina davali su prijedloge i ideje što možemo zajednički raditi s djecom Dječjeg vrtića "Latica", pa su tako osmislili predstavu, radionice, poklone. Organizirane su radionice u svim odgojnim skupinama gdje su izrađivane razglednice, suveniri, modelirali smo, igrali se s vodom (puštali jedrilice od stiropora), izradili smo razne brodove od neoblikovanog materijala, slikali temperama, družili se kroz igru, ples i čašćenje.

U pedagoškoj godini 2007/2008. počela je provedba djelomične integracije djeteta s downovim sindromom u jasličnoj skupini, s ciljem potpune integracije u idućoj pedagoškoj godini.

8. Pravo djeteta na cjelovit razvoj

Tematsko područje

Razvojna prava

Cilj projekta

Stvaranje uvjeta za poticanje cjelovitog razvoja djeteta

Dječji vrtić

Dječji vrtić Grigora Viteza

Tel./faks: 01-3860-933

E-pošta: dv-grigora.viteza@inet.hr

Voditeljice projekta

Sanja Krajač

Edita Dabo

Ruža Babić, prof.

Marija Ivušić, prof.

Djeca

Sva djeca u vrtiću

Sažetak projekta

U vrtićkom okruženju dijete se treba osjećati sigurno, prihvaćeno i zaštićeno kako bi moglo razvijati svoje potencijale. Kada se osiguraju uvjeti za zadovoljavanje osnovnih potreba, postavljaju se zdravi temelji za djetetov razvoj do samoaktualizacije, kada dijete gradi svoja znanja stupajući u aktivan odnos s okruženjem u kojem živi i djeluje. Ovaj je projekt u tijeku već nekoliko godina, a njime su postignuti određeni rezultati po pojedinim segmentima. Trajat će zasigurno još dugo jer je njegova osnova u kontinuiranom izgrađivanju i mijenjanju odgojno-obrazovne prakse, materijalnog i socijalnog konteksta ustanove, stavova i odnosa sudionika procesa prema mogućnostima i sposobnostima djece, promišljanju i istraživanju vlastite prakse i otkrivanju djetetova načina razumijevanja svijeta oko sebe. Ovim smo projektom nastojali osigurati uvjete za učenje djece predškolske dobi na temelju vlastitih iskustava i razvojnih mogućnosti.

9. Stari mlinovi

Tematsko područje

Očuvanje kulturne baštine

Cilj projekta

Odgovoriti na dječje pitanje: “Gdje se čuva pšenica?”, doznati što se radi s pšenicom – način prerade nekad i danas te upoznati stari mlin – vodenicu

Dječji vrtić

Dječji vrtić “Bukovac”, Trnac 67, Zagreb

Tel./Faks: 01-2341-131; 01-2343-423

E-pošta: vrtic-bukovac@zg.t-com.hr

Voditeljice projekta

Snježana Osić-Sadžak

Branka Jakšić, prof.,

Djeca

25

Sažetak projekta

Radom na maketi koju smo nazvali “Naš mlin” djeci sam omogućila projekciju osobnih želja, potreba i interesa. Fleksibilnošću u različitim oblicima izražavanja cjelokupni projekt smo evaluirali još jedanput kroz izradu vlastitog mlina od isključivo prirodnih materijala (neživih) pronađenih u prirodi. Na taj način sam kod djece poticala ekološku osviještenost i osjećaj važnosti o vođenju brige o okruženju u kojem živimo. “Gradnja” je trajala oko mjesec dana, a počinjala bi svakodnevno dječjom rečenicom “Teta, imam ideju!” Pošto su polazile od osobnih interesa djeci su sve teme bile zanimljive i svako dijete je prema vlastitom afinitetu sudjelovalo u njihovoj realizaciji. Svakodnevnim uvidom u naš rad educirali su se i roditelji; organizirali su posjet vodenici, Tehničkom muzeju, osvijestili ljepotu neposrednog okruženja u kojem žive, veselili se našim uspjesima i podržavali našu inicijativu i kompetenciju. Na kraju godine nagradili smo ih kazališnom predstavom “Vilenjakov mlin” u vlastitoj izvedbi.

10. Problem otpadnih voda u neposrednoj okolini

Tematsko područje

Pravo na zdravu okolinu

Cilj projekta

Osvješčivanje djece o utjecaju ekološke higijene kao važnom čimbeniku za očuvanje i unapređenje zdravlja

Dječji vrtić

Dječji vrtić "Bjelovar", Matošev trb bb, Bjelovar

Tel./Faks: 043-246-750; 043-246-760

E-pošta: djecji.vrtic.bjelovar@bj.t-com.hr

Voditeljice projekta

Barica Šoški, vms

Ines Tomić, prof.

Dijana Matoš, prof.

Nives Rezo

Đurđa Romić

Djeca

11

Sažetak projekta

Osvješčivanje djece o važnosti zaštite zdravlja očuvanjem okoline, higijenskoj distribuciji otpadnih voda – na koje oni ovdje ne mogu neposredno utjecati, no Grad i bjelovarsko-bilogorska županija još 2006 godine usvojili su Regionalni Operativni program razvoja županije. Vizija razvoja postavljena je ovako: bjelovarsko-bilogorska županija – zelena oaza zdravlja, znanja tradicijskih vrijednosti i pravih prilika. I ovaj projekt je na pragu tog slogana: zdravlje i znanje. Kao što vidimo potaknuto od najmanjih, usvajanjem higijenskih normi u životu, očuvanjem sigurnosti zdravlja, njihovoj brizi za održivi razvoj, promatranjem i prepoznavanjem životnih situacija koje neposredno utječu na zdravlje. U ovo današnje vrijeme kada

su globalne aktivnosti usmjerene na lokalnu zajednicu djeca su prepoznala važnost životnih problema njihove zajednice te ugroženost za zdravlje i okoliš i ideju pretvorili u djelo, osvijestivši kako zaštititi sebe i okoliš koji smo naslijedili.

11. Kada i kako reći “Ne”

Tematsko područje

Osobna prava i odgovornosti i prava drugih

Cilj projekta

Omogućiti djetetu da usvoji osnovno znanje o sebi kao ljudskom biću i pripadniku određenog spola (djetetu na primjeren način dati odgovore vezane uz njegovu spolnost i naučiti ga da štiti svoju privatnost i poštuje privatnost drugih kada je u pitanju spolnost)

Dječji vrtić

Dječji vrtić “Maslačak, Hrvatske mladeži 4, Zaprešić

Tel./faks: 01-3310-434; 01-3310-880

E-pošta: pedagog-maslacak@zap.primatel.hr

Voditeljice projekta

Gordana Maleković

Suzana Košutić

Dina Rendulić, prof.

Djeca

33

Sažetak projekta

Početak pedagoške godine odgojitelji primjećuju kod nekoliko dječaka pojačanu interes za spolnost. Odgajatelj ih zatiče u grmlju kako jedan drugom pokazuju spolne organe. Ista grupa dječaka lista stare žurnale, trže slike razgolićenih žena i komentiraju ih oponašajući odrasle muškarce. Teže izdvajanju iz grupe i stvaranju intimnog prostora (“kutić osame”, pregrađivanje kutića lutaka i sl.).

Jedna djevojčica ispričala je kod kuće kao su dva dječaka “jedan drugom ljubili pišu i gurali ga u guzu”. Događaj je ispričala baki, baka mami, mama susjedi, prijateljicama u kafiću i drugim roditeljima..., – ali ne i onim čija djeca su bila sudionici igre. Jedna majka, do koje je priča došla, izvršila je pritisak na sina da joj kaže nešto o toj igri. Dijete joj sa suzama i osjećajem

srama potvrđuje priču. Vidno uzrujana i zabrinuta majka se obraća za pomoć psihologu. Sve se događa u vrijeme Božićnih i Novogodišnjih praznika kada je u vrtiću smanjen broj djece, mješovite (spojene) odgojne grupe i odgojitelji na godišnjem odmoru.

Ovaj nemili događaj zahtijevao je timsko razmatranje problema (odgajatelji i članovi stručnog tima), preispitivanje vlastite odgojne prakse i poduzimanja određenih koraka. Odgajatelji i članovi stručnog tima prošli su kroz jedno bolno, ali korisno iskustvo koje im je omogućilo da uvide vlastite propuste, ali da kroz njih puno nauče. Učenje djece o njihovom tijelu, načinu brige za svoje tijelo, zaštita integriteta i privatnosti, te poštivanje tuđeg integriteta i privatnosti je nezaobilazan dio odgojno-obrazovnog rada. Roditelji, pa i odgajatelji premalo znaju o tome kada i kako s djecom razgovarati o seksualnosti i kako reagirati kad djecu zateknemo u igrama kojim istražuju spolnost. Postoje otvorena pitanja u komunikaciji s roditeljima na koja nismo pronašli jednoznačne odgovore.

12. Kraljica svih priča – bajka u poticajnom okruženju

Tematsko područje

Razvojna prava

Cilj projekta

Omogućiti djetetu sve segmente istraživanja, stvaranja i učenja bajke u poticajnom okruženju

Dječji vrtić

Dječji vrtić “Sisak Stari”, Oktavijana Augusta 1, Sisak

Tel./faks: 044-548-676; 044-548-677

E-pošta: dv-stari-sisak@sk.htnet.hr

Voditeljice projekta

Ljubica Ivšić

Martina Malović

Djeca

30

Sažetak projekta

Poznavajući razvojne karakteristike i interes djece odgojno-obrazovne skupine “Medvjedići” na početku radne godine odlučili smo formirati novi centar bajke.

Nakon formiranja novog centra u skupini logično nam se pojavila potreba za stvaranjem projekta pod nazivom “bajka”. Pri radu na projektu kontinuirano se vodi računa o zadovoljavanju razvojnih potreba, te stvaranju mogućnosti življenja i učenja u poticajnom okruženju.

13. Nenasilno rješavanje sukoba

Tematsko područje

Osobna prava i odgovornosti i prava drugih

Cilj projekta

Izgraditi socijalno kompetentno dijete kao osobu koja je, poštujući ljudska prava i prava drugoga, odgojena za mirno rješavanje sukoba i za nenasilje u demokratskom društvu

Dječji vrtić

Dječji vrtić "Radost", Hercegovačka 22, Split

Tel./faks: 021-568-699; 021-506-653

E-pošta: dvradost@vrtic-radost.hr

Voditeljice projekta

Rossana Bosnić

Jasminka Marušić

Dajna DeGiuli-Čizmić, prof.

Djeca

28

Sažetak projekta

Djeca, osvještavanjem svojih stalno rastućih postignuća, postajala su sve više kompetentnija za međusobno educiranje i educiranje odraslih. Aktivna, vesela, zadovoljna, radoznala djeca sama sada odlučuju o daljnjim aktivnostima. Svjesno i odgovorno razvijaju partnerske odnose s odgojiteljima i roditeljima, uvažavajući svoja osobna prava i odgovornosti i poštujući prava drugih. Ovim projektom dokazujemo da je Nacionalni program obrazovanja za ljudska prava i demokratsko građanstvo temelj za odgoj socijalno kompetentnog djeteta i primjenjiv je u predškolskoj pedagoškoj praksi.

14. Živimo zajedno ali s razlikama

Tematsko područje

Osobna prava

Cilj projekta

Sustavno djelovanje na razvijanje pozitivnih stavova prema osobama s poteškoćama u razvoju te djelovanje na razvijanje svijesti o međusobnim sličnostima i razlikama među pojedincima i o posebnosti svakog pojedinca

Dječji vrtić

Dječji vrtić "Ciciban", Vladimira Vidrića 2, Velika Gorica

Tel./faks: 01-6221-274; 01-6221-096

E-pošta: servis@dv-ciciban-vg.hr

Voditeljice projekta

Dijana Čorak

Nada Šimić

Lahorka Šarić, prof.

Petra Žuvela, prof.

Djeca

30

Sažetak projekta

Neposredan poticaj zanimanju djece za osobe koje se od njih razlikuju je bilo zapošljavanje novog stručnog suradnika – osobe s invaliditetom u našem područnom objektu. Atmosfera prihvaćanja koju smo kroz formiranje pozitivne slike o sebi gradili od početka, dobila je novu dimenziju.

Osvještavanje djece o pravu na različitost i o pravu na sudjelovanje nije bilo teško: djeci poznate i omiljene igre iz područja razvoja slike o sebi podržala su njihova uvjerenja i uvela ih u nova poznanstva i iskustva.

15. Djeca svijeta

Tematsko područje

Promicanje i zaštita osobnog dostojanstva i jednakosti

Cilj projekta

Razvojem pozitivne slike o sebi osvijestiti kod djece vlastiti identitet

Dječji vrtić

Dječji vrtići Požega, K. Krešimira 32a, Požega

Tel./faks: 034-318-076; 034-318-077

E-pošta: djecji-vrtic-pozega@po.htnet.hr

Voditeljice projekta

Sanda Lukić

Ljubica Peić

Djeca

21

Sažetak projekta

Ovim smo projektom nastojali zadovoljiti interese djece te obogatiti njihove spoznaje o različitim kontinentima, njihovim ljepotama i djeci koja tamo žive.

Projekti osnovne šole – razredna nastava

1. Moj razred ima zoo vrt

Tematsko područje projekta

Prava životinja i osobna odgovornost prema njima, posvajanje životinja i protokol posvajanja, zaštita ugroženih vrsta

Osnovna škola

OŠ Bol, Hrvatskih iseljenika 10, Split

Tel.: 021-533-672; Faks: 021-537-907;

E-pošta: os-split-003@skole.t-com.hr

Voditeljice projekta

Blanka Ljubenkov, dipl. uč.

Učenici

Broj učenika projektne skupine: 7

Podaci o učenicima: Ana Đubelić 4. r., Kati Kezić 4. r., Maja Ercegović 4. r.,

Lina Kuzmanić 4. r., Ivana Krstulović 4. r., Jelena Oruč 4. r., Heidi Vuković 4. r.

Opis projekta

Izbor i istraživanje problema

Na satovima ekološke grupe učenici su pregledavali nove materijale prikupljene u njihovim mapama istraživanja. Sakupljali su materijale o raznim vidovima ugroženosti životinjskog svijeta. Osim toga smo kao i svake godine provodili akciju "Kuna za medvjeda". Posjetili smo i zoološki vrt i nismo bili zadovoljni što smo sponzori medvjedu Viktoru jer je on patio u malom prostoru kaveza.

Učenici su započeli sa proučavanjem zakona i propisa vezanih uz problem, a najviše u smislu prava životinja. Istražili su sve dostupne izvore znanja i slagali u dokumentacijsku mapu.

Moguća rješenja problema

Projekta skupina je planirala aktivnosti za četiri grupe: djelovanje na cjelokupno školsko okružje u smislu poticanja sličnih projekata u školi, istraživanje mogućnosti posvajanja životinja (što je nakon sastanka i parlaonice odabrano kao najbolje), intervju s veterinarom, izrada plakata i kontakti s udrugama za zaštitu životinja.

Najbolji pristup rješenju problema

Demokratsku raspravu smo ivali sastankom "šest mislećih šešira", a rješavanje obrazložili i odabrali najuspješnije rješenje. Učenici su se složili da usvajanjem životinje mogu brinuti o njoj na način da ostane slobodna.

Plan djelovanja

Akcija koja je uslijedila povukla je za sobom pozitivno ozračje u školi i sudjelovanje i drugih učitelja i nastavnika. Problem zaštite životinja je logikom integracijskog kurikulumuma "ušao" u sve edukacijske aktivnosti koje su mu bile srodne.

Akcija je predstavljena u školi, roditeljima, ravnatelju, na internetskom forumu, putem dopisivanja udrugama, a uključili su se i roditelji pa je snimljen prilog na RTL televiziji.

Javno predstavljanje je dakle bilo široko, a kulminiralo je računalnom prezentacijom na ekološkom kvizu Lijepa naša u Podgori. Projekt će biti predstavljen i na Danu škole 10. listopada, a nadamo se i na Vašoj Smotri na kojoj nam je bilo čast sudjelovati prošle godine.

Ostvareni rezultati

Drago nam je što je zahvaljujući projektu velik broj učenika dobio mogućnost da se aktivno brine o pravima životinja, a ovom akcijom prikupljena su i novčana sredstva za skrb o ugroženim vrstama što će sad postati stalna aktivnost u našoj školi. Učenici su usvojili znanja i vještine iz demokratskih prava, a veliki dio javnosti upoznat je s njihovim aktivnostima.

Projekt je bio predstavljen:

dio na RTL televiziji Split, tijekom šk. god. 2007./08., škola, udruge, roditelji. Podgora, 28. veljače 2008.

2. Sunčane rolete

Tematsko područje projekta

Osobna prava i odgovornosti i prava drugih

Cilj projekta

Uvesti učenike u osnove demokratskog odlučivanja te na taj način utjecati na poboljšanje uvjeta rada u učionici.

Osnovna škola

OŠ Lijepa naša Tuhelj, Tuhelj 54

Tel.: 049-556-218

Voditeljice projekta

Snježana Romić

Učenici

Broj učenika u projektnoj skupini: 20

Podaci o učenicima: Gajšak Karlo, Halužan Darko, Hanžek Filip Stjepan, Herceg Kristina, Hercigonja Sandra, Ilijaš Emilija, Ilić Silvija, Kolman Leonardo, Kuhar Nikola, Lončarić Monika, Matečić Marta, Monika Poljanec, Kristina Poljak, Pukljak Antonela, Škreblin Paula, Turjak Franjo, Varović Željko, Vahtarić Josip, Zanoški Luka, Zanoški Manuela

Učenici koji će predstavljati projekt na Smotri: Hanžek Filip Stjepan, Gajšak Karlo, Sandra Hercigonja, Škreblin Paula, Ilić Silvija, Lončarić Monika

Opis projekta

Izbor i istraživanje problema

Na satovima razrednog učenici su raspravljali o problemima s kojima se susreću u svom okruženju. Tako su slobodno iznosili svoja mišljenja o tome što vole i što ih smeta u njihovoj učionici. Od brojnih zajedničkih i različitih tvrdnji složili su se da većini smeta velika svjetlost i vrućina tijekom sunčanih dana na nastavi. Postavili su pitanje mogu li nešto promijeniti i poduzeti kako bi olakšali rad u učionici. Upoznavali su se sa svojim pravima i propisima koji su vezani uz problem. Proučavali su zakone (Ustav Republike Hrvatske, Opća deklaracija o ljudskim pravima, Konvencija o pravima djeteta). Ističemo važnost izražavanja osobnog mišljenja i slobodnog pristupa informacijama.

Moguća rješenja problema

Radom u skupina tražena su moguća rješenja.

Neki od predloženih pristupa bili su:

- stavljanje gušćih, težih tamnih zavjesa koje bi se dopunile veselim loptama
- stavljanje radova na prozora
- smanjivanje prozora
- postavljanje roleta.

Glasnogovornici skupina iznijeli su prijedloge za rješavanje problema.

Raspravljano je o jakim i slabim stranama prijedloga.

Najbolji pristup rješenju problema

Raspravom i zajedničkim odlučivanjem kao najbolji pristup izabrano je postavljanje roleta koje će štiti od jake svjetlosti i topline. Proučili smo postojeću javnu politiku, Pravilnik o unutarnjem redu škole, Statut Škole i time dali zakonski okvir našem projektu.

Plan djelovanja

Postavljeno je pitanje tko i kako bi mogao pomoći u realizaciji projekta. Potpora roditelja je već ostvarena kao i njihovo uključivanje. Projekt je prezentiran ravnateljici. Uz pomoć roditelja i traženjem informacijama o cijenama i prodaji roleta na internetu dobit će se različite ponude. Izmjerit će se prozori kako bi se znalo točno koliko roleta treba, a za pomoć će se zamoliti domar škole. Treba pronaći sredstva za nabavu sakupljanjem priloga u razredu, iz razredne blagajne, donacijama poduzeća i općine kojima će se obratiti zamolbama.

Ostvareni rezultati

Tijekom rada na projektu učenici su naučili slobodno iznositi svoje mišljenje i zajednički odlučivati. Slušali su svakog učenika koji im se obraćao te prihvaćali dobre ideje koje su obrazložene. Plan djelovanja je djelomično realiziran, a planira se realizirati do kraja školske godine.

Projekt je bio predstavljen

Roditeljima na roditeljskom sastanku i ravnateljici škole.

3. Zebrane jestvine

Tematsko područje projekta

Pravo na zdrav okoliš i zdravu hranu, razvoj osobnog i kulturnog identiteta

Cilj projekta

Osvijestiti vrijednost autohtone sorte kukuruza kao zdrave namirnice, promovirati i ponuditi kvalitetnu i zdravu namirnicu kao obrok u školskoj prehrani, razvijati eko osjetljivost, osvijestiti osjećaj odgovornosti prema narodnoj baštini svoga zavičaja, poticati učenike na zajedničko rješavanje problema te na suradnju s lokalnom zajednicom i uključivanje u društveni život.

Osnovna škola

OŠ Josipa Broza Kumrovec, Ulica Antuna Mihanovića 8, Kumrovec

Tel.: 049-553-169

Voditelji projekta

Božica Mandić, dipl. učiteljica razredne nastave

Branko Pratengrazer, učitelj razredne nastave

Ana Harapin, prof. engleskoga jezika

Učenici

Broj učenika u projektnoj skupini: 23

Učenici: 4. a: Karla Glogoški, Josipa Zgorelec, Mario Županić, Žan Žlender, Marko Zgorelec, Danijel Rumiha, Stjepan Horvat, Mirna Lojen, Matija Lojen,

Martina Petrak; Filip Sporiš, Ana-Marija Orlović | 4. b: Marija Škvorc, Sara

Starešina, Martin Petrina, Ivan Šivak, Luka Kunštić, Goran Krajcar, Matea

Bekavac, Aleksander Žarković, Tena Šuto, Karlo Pasarić, Valentina Iveković

Učenici koji će predstavljati projekt na Smotri: Ana-Marija Orlović, 4.a, Josipa

Zgorelec, 4.a, Goran Krajcar, 4.b, Luka Kunštić, 4.b, Matea Bekavac, 4.b, Tena

Šuto, 4.b

Opis projekta

Izbor i istraživanje problema

Na raspravljanje o zdravoj hrani potaknula nas je naša prijateljica koja je strastvena plivačica te se zbog aktivnog plivanja morala odreći nezdrave hrane. Počeli smo promišljati o hrani koju unosimo u naš organizam,

proučavati piramidu zdrave prehrane, proučili smo zakone i propise koji podržavaju naša nastojanja. Koristili smo i istraživanja zadrugara naše škole Učeničke zadruge “Božićnica” koja su objavili u radu “*I ti dodaj zrno svoje*”.

Oblikovanje mogućih rješenja

Uvidjevši kako zakon i propisi podržavaju našu ideju o uvođenju bijelog kukuruza u učeničku prehranu, raspravljali smo u četiri manje skupine o mogućim rješenjima problema. Iskristalizirala su se sljedeća rješenja:

- Senzibilizirati društvenu zajednicu kako bismo obroke od bijelog kukuruza učinili primamljivim
- Skupljati tradicionalne recepte po kojima se spravlja jela od bijelog kukuruznog brašna te tiskati kuharicu u kojoj bi recepti bili objavljeni.
- Posijati njivu bijelog kukuruza kako bismo dobili dovoljno brašna za tradicijska jela.
- Obrok s bijelim kukuruzom trebalo bi uvesti kao školski obrok jednom na tjedan.

Izbor najboljeg pristupa rješenju problema

Sagledavši dobre i slabe strane svakog ponuđenog rješenja, glasovanjem smo izabrali najuspješnije rješenje, a to je Obrok s bijelim kukuruzom trebalo bi uvesti kao školski obrok.

Razvoj plana akcije

Provode se različite aktivnosti koje će dovesti do toga da jednom na tjedan ponudimo obrok od bijelog kukuruza kao školski obrok:

- sijati ćemo njivu bijelog kukuruza tradicijskim načinom o kojem ćemo saznati u razgovoru s ljudima starijim od sedamdeset godina,
- postupkom anketiranja poljoprivrednih domaćinstava uvidjeti razloge smanjenog sijanja bijelog kukuruza,
- zatražiti podršku načelnika općine i saborskog zastupnika
- raditi na osvješćivanju građana o zdravstvenoj vrijednosti bijelog kukuruza tijekom predavanja i radionica
- dogovoriti moguće sponzorstvo s pekarom koja bi nam pomogla oko pečenja kruha za školski obrok
- organizirati *Dan bele kuruze* kako bismo jela od bijelog kukuruza, te *Zebrane jestvine* učinili što većem broju učenika i građana primamljivim i poželjnim.

Projekt je bio predstavljen

Projekt je predstavljen roditeljima, predstavnicima lokalne vlasti i saborskom zastupniku. Predstavljanjem plana učenici učvršćuju svoje govorničko umijeće, vještine javnog nastupanja te razvijaju svoje stavove.

Javno predstavljanje ponuđenog rješenja problema

Projekt će biti predstavljen na Danu škole. Bit će javno predstavljanje projekta u javnom tisku tijekom travnja. Svečana promocija projekta održala bi se na *Dan bele kuruze* kad bi i učenici po prvi puta iskušali školski obrok od bijelog kukuruza.

4. Damača rejč – posebna i samo naša

Tematsko područje projekta

Jezične /dijalektalne različitosti zavičajnih regija.

Razvoj osobnog i kulturnog identiteta.

Škola

OŠ “Petar Zrinski” Čabar, Narodnog oslobođenja 5, 51306 Čabar

Tel.: 051-821-147, Telefax: 051-821-016

E-pošta: os-cabar-001@skole.t-com.hr

Voditeljice projekta

Darinka Rački

Silvana Šebalj-Mačkić

Učenici

Broj učenika u projektnoj skupini: 4

Podaci o učenicima (ime i prezime, razred): Andreja Poje, 4.razred; Stella

Ožbolt, 3.razred; Maja Turk, 3.razred; Petra Kajić, 3.razred

Opis dijelova projekta

Izbor i istraživanje problema

Govor našeg zavičaja raznolik je i poseban. Nastao je miješanjem govora ljudi koji su naseljavali ovaj planinski kraj. U osnovi je kajkavski, s riječima njemačkog, slovenskog i mađarskog porijekla. Svako mjesto pa skoro i svaki zaselak u svom govoru ima neku posebnost. Razlikuju se u značenju riječi, načinu izgovora pojedinih glasova, govornim izrazima i sl. Nekoliko satova hrvatskog jezika posvetili smo narječjima Republike

Hrvatske, a posebno našem zavičajnom govoru. Razgovarali smo o sličnostima i razlikama u odnosu na standardni hrvatski jezik. Jedan od zadataka bio je napisati pjesmu ili kraći sastav na zavičajnom govoru. Svi učenici izvršili su zadatak, ali pri čitanju uradaka nastali su problemi jer neki učenici ne govore zavičajnim govorom pa im je čitanje teško. U radu su im pomogli roditelji, bake i djedovi, susjedi. Neke glasove nisu znali napisati jer su posebnog izgovora. Učenici su uočili problem: svi razumiju zavičajni govor, ali ga malo njih koristi u razgovoru s prijateljima i u obitelji, teže ga

je zapisati. Zaključili su da se tako zavičajni govor može izgubiti i nestati zauvijek, ako ga djece ne koriste. Govor je jedno od osnovnih obilježja osobnog i kulturnog identiteta i baštine te ga treba spasiti od zaborava.

Odlučili su da se tim problemom pozabave na satovima razrednog odjela.

Moguća rješenja problema

Rad u grupama; prijedlozi:

1. Učenici koji govore zavičajnim govorom mogu poučavati ostale (u slobodno vrijeme, na satovima razrednog odjela, i sl.).
2. U igri govoriti samo zavičajnim govorom.
3. Snimiti starije ljude kako govore.
4. Napraviti rječnik zavičajnog govora.

Najbolji pristup rješenju problema

Nakon rasprave o prijedlozima učenici su odabrali kombinaciju:

- Učenici će međusobno više govoriti zavičajnim govorom (igra, slobodno vrijeme).
- Zajednički će napraviti zbirku narodnih izreka. To će raditi u dvije grupe, a rezultate će usporediti.

Na taj način grade svoju osobnost, čuvaju identitet zavičaja i baštinu, uče raditi u timu i uvažavati tuđe mišljenje.

Za pomoć i suradnju će se obratiti: ravnatelju škole, učitelju hrvatskog jezika, zavičajnim pjesnicima i piscima koji pišu na tom govoru, voditeljima školske i gradske knjižnice, roditeljima, djedovima i bakama, udrugama “Svoj”, “Truhovica” i “Katarina Zrinski”, predstojniku Ureda gradonačelnika grada Čabra.

Plan djelovanja

1. S projektom upoznati ravnatelja, učitelje i učenike škole, roditelje.
  2. Provesti anketu za roditelje i učenike o tom problemu.
  3. Razgovarati sa učiteljicom hrvatskog jezika u školi o toj temi i tražiti savjet za oblikovanje zbirke narodnih izreka.
  4. U školskoj i gradskoj knjižnici potražiti knjige pisaca koji pišu zavičajnim govorom.
- Pročitati neke dijelove i zapisati zanimljive riječi i izraze.
5. Razgovarati s nekima od njih.

6. Uz pomoć roditelja, baka i djedova prikupiti narodne izreke i zapisati ih.
7. Razgovarati s predstavnicima navedenih udruga i predstojnikom Ureda gradonačelnika grada Čabra o njihovim aktivnostima vezanim uz zavičajni govor i narodne običaje. Uključiti se u neke od tih aktivnosti
8. Predstaviti zbirku narodnih izreka svim suradnicima u projektu, lokalnoj zajednici, učenicima i roditeljima na kulturno-umjetničkoj priredbi u školi.

Ostvareni rezultati

1. Djeca su uvidjela važnost očuvanja baštine i identiteta.
2. Kroz razgovore i susrete sa suradnicima na projektu unaprijedili su vještinu komunikacije, samopouzdanje i sigurnost u nastupu.
3. Više su saznali o zavičajnim pjesnicima.
4. Učenici i učitelji su potaknuti na stvaranje na zavičajnom govoru (pisano i glazbeno stvaralaštvo).
5. Grupa učenika naše škole nastupila je na 4.večeri zavičajne poezije u Prezidu 7.ožujka 2008.godine
6. Grupa učenika naše škole sudjelovala je na 3. smotri zavičajnih običaja u Prezidu 24. ožujka 2008. godine – Stari prezidanski svatovi – .
7. Napravili su zbirku narodnih izreka (svi sudionici projekta su je dobili).

Projekt je bio predstavljen:

Na roditeljskom sastanku 14.veljače 2008. – učiteljima, učenicima i roditeljima od 1. do 8. razreda.

Na 4.večeri zavičajne poezije u Prezidu 7. ožujka 2008. godine

Na 3. smotri zavičajnih običaja u Prezidu 24. ožujka 2008. godine – Stari prezidanski svatovi.

Čabar, 4. travnja 2008.

5. Psi lualice – opasnost za djecu

Tematsko područje projekta

osobna prava djeteta, odgovornosti i prava drugih – projekt građanin

Škola

Osnovna škola “Đuro Ester”, Trg slobode 5, 48 000 Koprivnica

Tel.: 048-622-433; Faks: 048-625-042

E-pošta: tajnik@kc.htnet.hr

Voditeljice projekta

Željka Đurkan

Ljiljana Škrobot

Lidija Bogadi

Maja Sinjeri

Učenici

Broj učenika koji su sudjelovali u izradi projekta: 87

Podaci o učenicima (ime i prezime svakog učenika koji su sudjelovali u izradi projekta): 1.r šk. god. 2006./07.: Babić Tina, Baričević Lana, Behin Matej, Bunić Domagoj, Cmrk Jurica, Cvetković Maja Martina, Jajetić Lovro, Knapić Simona, Kodrić Josipa, Kosnica Ema, Lauš Lorena, Lončarić Lorena, Lukačinec Vanesa, Markušić Tanja, Mihoković Monika, Mikulčić Marija–Helena, Nemeč Antonio, Prijjić Lucija, Prlog Paula, Šestan Mario, Šumandl Jan, Zvonarek Albert | 2.r šk. god. 2006./07.: Karlo Belec, Dominik Cvitić, Paula Domijan, Lana Glad, Bruno Golubić, Vanesa Ivančan, Marin Jelak, Dominik Jembrek, Filip Kodrić, Luka Komes, Anamarija Krapinec, Marija Marić, Petra Orehovec, Marsel Pisačić, Iva Subotičanec, Tea Špoljar, Mata Todorović, Franjo Udovičić | 3.r šk. god. 2006./07.: Babić Tomica, Bebek Vedran, Belković Mihaela, Besten Mateo, Bricelj Andrija, Crnčić Melita, Fuček Isabel, Ivanović Ines, Janjić Ema, Koščak Doroteja, Lojan Luka, Mandić Robert (J), Mandić Robert (Z), Mikulčić Eugen, Perko Luka, Škripač Robin, Špoljar Nikola, Škvorc Petra, Veljanovska Diana, Zagorščak Ivan | 4.r šk. god. 2006./07.: Bakša Nikolina, Balaško Sven, Brezник Anamarija, Cifrek Ema, Čokonaj Goran, Dam Karlo, Galić Ana, Hlevnjak Domagoj,

Horvat Nikola, Juratović Ivan, Kopričanec Luka, Kovač Karlo, Kovač Lana, Krstanović Ivan, Kruhoberec Antonio, Novosel Sven, Podunajec Leon, Puž Denis, Samoščanec Tomislav, Sović Lucija, Šaban Tamara, Šincek Matea, Škvorc Antonio, Šoštarić Jasmina, Šurlović Tajana, Vaupotić Denis, Vugrinec Blanka

Popis učenika koji će predstavljati projekt na Smotri (4 + 2 rezerve): Mihaela Belković (4. r), Bruno Golubić (3. r), Ema Kosnica (2. r), Lorena Lončarić (2.r), Diana Veljanovska (4. r), Ema Janjić (4. r)

Opis projekta

Izbor i istraživanje problema

Između predloženih tema (ambrozija, školsko igralište, psi lualice, očuvanje šume...) učenici su se odlučili za temu o psima lualicama zbog vlastitih loših iskustava i neugodnosti pri susretu s psima bez nadzora vlasnika.

Problem smo istraživali proučavajući Zakone RH, Deklaraciju o pravima djeteta, Zakon o zaštiti životinja, knjige i časopise o psima te razgovarajući s vlasnicima pasa i drugim osobama usko vezanim uz odabrani problem (veterinar, hvatač pasa, uzgajivač pasa, volonteri u prihvatilištu za napuštene pse...).

Moguća rješenja problema:

Raspravljajući o problemu učenici su predložili moguća rješenja.

- Anketiranjem vlasnika pasa saznali bismo na koji način vlasnici vode brigu o psima kako se ne bi događalo da psi bez nadzora izlaze iz dvorišta i ugrožavaju sigurnost djece i odraslih.
- Sazivanje roditeljskih sastanaka u svrhu rješavanja problema – upoznavanje roditelja s problemom, njihovo mišljenje, razgovor i rješenje.
- Zvanje komunalnog redara svaki put kad vidimo psa bez vlasnika u blizini škole.
- Zvanje hvatača pasa – da se pobrine za psa koji je bez vlasnika.
- Razgovor sa članovima MO Vinice i njihovo uključivanje u rješavanje problema.
- Posjet Veterinarskoj stanici.

Navodeći jake i slabe strane svakog rješenja dogovorili smo najbolji pristup za rješavanje našeg problema.

Najbolji pristup rješenju problema:

Prvo ćemo razgovarati sa stručnjacima (veterinar, komunalni redar) i odgovornim osobama u MO Vinica, lokalnoj samoupravi i gradu Koprivnici kako bi se što bolje upoznali sa svim stranama našeg problema. Napraviti ćemo anketu s vlasnicima pasa, posjetit ćemo prihvatilište za pse i vidjeti što se zbiva s napuštenim psima pa ćemo napraviti letak kojim ćemo educirati mještane kako bi pasa lualica bilo što manje.

Plan djelovanja:

Nakon izbora problema krenuli smo u realizaciju. Učenici su prikupljali različiti materijal (novine, fotografije, knjige o psima, članke s interneta, samostalno su pisali o svojim doživljajima u susretu sa psima bez vlasnika, o svojoj brizi za pse koji su njihovi kućni ljubimci te su se i likovno izražavali – dizajn letka). Pozvali smo u goste veterinara koji nam je govorio o bolestima i opasnostima koje su moguće od pasa lualica.

Komunalni redar govorio je o svojem poslu i ovlastima koje ima.

Hvatač pasa upoznao nas je s načinima hvatanja i zbrinjavanja pasa lualica.

Intervjuirali smo vlasnike pasa i uzgajivače i saznali koliko su upoznati sa zakonima o uzgoju i držanju pasa.

Posjetili smo prihvatilište za napuštene pse u Peterancu te im pomogli s donacijom hrane za pse. Osmislili smo letak kojim bi educirali mještane Vinice. Upoznali smo predsjednika MO Vinica s napravljenim letkom i dobili njegovu suglasnost o podjeli letaka po poštanskim sandučićima građana.

Nakon svega što smo saznali i učinili zatražili smo od komunalnog redara postavljanje znaka o zabrani dovođenja pasa i puštanja u park i na igralište pokraj škole i vrtića (s kojim dijelimo park i igralište). Komunalni redar uputio nas je na Upravni odjel za komunalno gospodarstvo, prostorno uređenje i zaštitu okoliša.

Ostvareni rezultati

1. lipnja 2007. ispred školskog igrališta i parka postavljen je znak zabrane dovođenja pasa.

Prezentacija projekta bila je za mještane Vinice, predstavnike lokalne uprave, grada Koprivnice, članove MO Vinica, ravnatelja i djelatnike škole.

Projekt je bio predstavljen 6. lipnja 2007. u 18 sati u društvenom domu na Vinici.

7. Kad se male ruke slože

Tematsko područje projekta

Pravo djece na obrazovanje

Cilj projekta

Cilj projekta je osposobljavanje djece da zarade novac kako bi olakšali svima, a ne samo učenicima slabijeg imovinskog statusa odlazak u školu u prirodi sukladno njihovim i roditeljskim željama. Pri tome se nismo željeli oslanjati na donacije i “žicanje”, već smo željeli vlastitim radom zaraditi novac koji nam je potreban.

Osnovna škola

OŠ Ksaver Šandor Đalski Zabok, Đački put 1

Tel.: 049-221-050

Voditeljice projekta

Vlasta Plečko

i suradnici: Biserka Hržica i Zorica Car

Učenici

Broj učenika u projektnoj skupini: 100

Podaci o učenicima: svi učenici četvrtih razreda

Popis učenika koji će predstavljati projekt na Smotri: Karla Fruk, 4.c;

Marko Žiger, 4.b; Marta Tušek, 4.b; Filip Basa, 4.c; Manda Pozaić, 4.a; Sara

Mraković, 4.a

Opis projekta

Izbor i istraživanje problema

Problem je uočen prilikom organizacije provođenja programa Škole u prirodi, kojom prilikom su djeca uočila da je provođenje programa prema njihovim željama i postojećem Nastavnom planu i programu (a u skladu sa HNOS-om), skupo i roditeljima prilično teško.

Razmotrena je zakonska osnova za provođenje i unapređivanje projekata. Kontaktirali smo razne institucije i organe vlasti i lokalne uprave.

Moguća rješenja problema

Tijekom pronalazaženja mogućih rješenja problema ukazale su se brojne mogućnosti – od pronalazaženja sponzora, kontaktiranja Centra za socijalnu skrb, Župnog dvora i Karitasa – do prijedloga da se pokušamo sami organizirati, zasukati rukave i primiti se posla uz pomoć roditelja i svih koji nam žele pomoći.

Nismo zanemarili ni mogućnost da se u sufinanciranje uključi i Grad i Županija.

Najbolji pristup rješenju problema

Tražeci najbolje moguće rješenje, djeca su odlučila nastaviti već nekoliko godina postojeći projekt pod nazivom Kad se male ruke slože. Cilj tog projekta bio je na različite načine osigurati sredstva koja će učenicima slabijeg imovinskog statusa, a i svima koji se uključe u projekt omogućiti da što lakše podnesu teret financijskog dijela provođenja programa. Financiranje cijelog programa za djecu socijalne slučajevje odlučili smo riješiti uz pomoć Centra za socijalnu skrb i Župnog dvora.

Plan djelovanja

- organizirati prodaju jesenskih plodova, kolača i suvenira izrađenih na satovima razrednih odjela, likovne kulture i slobodnim aktivnostima
- organizirati humanitarni rock koncert grupe Nautilus
- organizirati prodajne akcije uz pozdrav proljeću
- napraviti raspored podjele sredstava učesnicima projekta
- suradnjom s medijima propagirati humanitarne aktivnosti na raznim područjima

Ostvareni rezultati

Tijekom aktivnosti vezanih uz Zlatnu jesen zabočka djeca su izrađivala razne uporabne predmete i suvenire i u suradnji s roditeljima ispečeni su kolači koji su prodani na svečanosti obilježavanja jeseni rezultatima akcije obaviješteni su mediji koji su pratili aktivnosti.

Organiziran je humanitarni koncert mlade grupe Nautilus sastavljene od naših bivših učenika koji su bili prva generacija Škole u prirodi. U organizaciju i provedbu koncerta bili su uključeni svi učenici četvrtih razreda, njihovi roditelji, naši bivši učenici polaznici gimnazije, kao i ostalih

srednjih škola diljem Zagorja koji su propagirali koncert i prodavali ulaznice te pomagali učenicima četvrtašima u svemu što nam je trebalo.

U akciju su uključili Radio Zabok, Radio kaj, Radio 101 i Obiteljski radio, Večernji list, Zagorski list, Pučko otvoreno učilište Zabok, sve srednje škole na području županije, Gradsko poglavarstvo, Policijska uprava, Mreža udruga za borbu protiv ovisnosti i svi ljudi dobre volje. Prodano je 1037 ulaznica i bez ikakvih donacija, samo je tim koncertom skupljeno više od 20000 kuna.

Pretpostavljamo da ćemo proljetnom akcijom sakupiti još oko 5000 kuna.

Sakupljenim sredstvima omogućit ćemo svim učenicima sudjelovanje u programu Škole u prirodi.

Uspjeli smo na jednom projektu okupiti učenike svih odjela četvrtih razreda.

Suradivali smo s učenicima koji su bili naši prethodnici i puno su nam pomogli, te su time dokazali da je program Škole u prirodi zaista važan u formiranju ličnosti, a ne samo u kontekstu sakupljanja materijalnih činjenica.

Projekt će biti predstavljen

Po njegovom završetku na sjednici Učiteljskog vijeća naše škole, te na roditeljskom sastanku 1. travnja 2008.

Projekti osnovne šole – predmetna nastava

7. Učimo se igrati!

Tematsko područje projekta

Projekt građanin – pravo na igru i slobodno vrijeme

Škola

OŠ Vežica, Kvaternikova 49, Rijeka

Tel.: 453-868; Faks: 455-680

E-pošta: os-vezica@ri.htnet. hr

Voditeljica projekta

Gordana Frol

Učenci

Broj učenika u projektnoj skupini: 20

Podaci o učenicima: Sara Buneta 8. raz., Iva Gracin 8. raz., Stela Pavletić 8. raz., Elena Predrag 8. raz., Laura Rončević 8. raz., Lea Sekulić 8. raz., Magdalena Meštrović 8. raz., Nina Terzić 8. raz., Jelena Ukalović 8. raz., Štefanić Irina 8. raz., Antonela Ban 8. raz., Maja Šeković 7. raz., Doriana Tijan 7. raz., Veronika Kušina 7. raz., Jasna Španjol 7. raz., Marina Zelić 7. raz., Ena Ribić 7. raz., Maja Nikić 7. raz., Dora Palčevski 7. raz., Dajana Busić 7. raz.

Opis projekta

Izbor i istraživanje problema

Jesu li igre dovoljno zastupljene u školi i znaju li se djeca igrati? Na to nas je pitanje ponukalo ponašanje učenika za vrijeme odmora pa smo odlučili proučiti koliko su igre zastupljene u školi i znaju li se djeca igrati. Nakon razgovora i ispunjavanja upitnika za prepoznavanje i raščlambu problema, učenici su demokratskom metodom odlučivanja izabrali ovaj problem.

Anketirali su učenike, roditelje i učitelje. Proučili su Konvenciju o pravima djeteta, Zakon o osnovnom školstvu, Nastavni plan i program rada u osnovnoj školi, smjernice Hrvatskog nacionalnog obrazovnog standarda, Ustav Republike Hrvatske. Pratili su tisak i medije. Koristili su stručnu literaturu i informacije s web stranica. Pisali su učiteljici Aniti Letica koja je napisala knjigu o dječjim igrama, razgovarali su s ravnateljicom Privatne osnovne škole Grivica, Osnovne waldorfske škole u Rijeci i OŠ Gelsi, višom savjetnicom za

razrednu nastavu Jasnom Vukonić– Žunić i Nevenkom Braut, umirovljenom učiteljicom naše škole. Posjetili su i o ovom problemu razgovarali s dječjom pravobraniteljicom Milom Jelavić.

Moguća rješenja problema

Prema prikupljenim podacima učenici su sastavili popis mogućih rješenja.

1. CJELODNEVNA NASTAVA

Cjelodnevna nastava jedan je od oblika nastave koji bi u potpunosti riješio problem organiziranja dječjih igara. Iskustvo naše škole u organiziranju cjelodnevnih nastave pomoglo im je u sagledavanju mogućeg načina rješenja problema. Iako bi ova politika riješila problem, još nisu stvoreni uvjeti kako bi se ona u potpunosti provela. Potrebno je osigurati prostor i materijalna sredstva, zaposliti stručne suradnike. Mišljenja smo da je to moguće uvesti postupno kako bi u konačnici škola postala mjesto u kojem će se učenici osjećati sretno i gdje će moći zadovoljiti svoje potrebe za igrom.

2. IGRAČI POMAGAČI

Za pravilan razvoj djeteta vrlo je važno osmisliti igre jer one imaju veliki značaj na oblikovanje ponašanja djeteta i kreiranje budućih postupaka u životu. Treba uputiti djecu kako se igrati. Sve više djece su individualci i sve više ih se povlači i ne snalazi u društvu. Stoga bi ova politika imala za cilj organizirati skupnu starijih učenika koji bi se osposobili za igre s mladim učenicima.

Najbolji pristup rješenju problema

Učenici su podržali politiku Igrači pomagači. Odlučili su neposredno djelovati kao grupa učenika na na razini škole. Istakli su prednosti i nedostatke predložene politike. Objasnili su zašto se predložena politika ne kosi s Ustavom Republike Hrvatske.

Plan djelovanja

Kako bi se izabrana politika usvojila, učenici će aktivnosti započeti na školskoj razini. Upoznati će s planom ravnateljicu, Učiteljsko vijeće i Vijeće roditelja te tražiti njihovu potporu. Na razini odjela uz pomoć razrednika organizirat će roditeljske sastanke. Zatražit će potporu dječje pravobraniteljice i institucija odgovornih za odgoji i obrazovanje učenika. Informirat će javnost o svojim aktivnostima te tražiti pomoć civilnih – neformalnih inicijativa.

Ostvareni rezultati:

Učenici su slobodno izražavali svoje stavove, mišljenja i uvjerenja.

Razgovarali su o problemu s članovima svojih obitelji, prijateljima i ljudima iz zajednice. Demokratskom metodom odlučivanja izabrali su problem koji će proučavati. Prikupljali su podatke iz raznih

izvora znanja. Naučili su tražiti informacije na internetu, pisati e- mailove, služiti se literaturom, fotokopirati imaterijale, pisati pisma, telefonirati.

Proveli su ankete, analizirali ih i napravili grafikone.

Razvili su socijalne vještine te vrijednosti koje promiču ljudska i građanska prava. Razgovarali su s osobama iz javnog života. Nakon prikupljenih informacija i izbora najboljeg pristupa za rješenje problema izradili su portofolio i mapu. Ovdje su učenici pokazali i kreativne sposobnosti. Rad se odvijao u srdačnom i toplom ozračju gdje su se uvažavale osobne mogućnosti učenika, poticalo zajedništvo i radovalo svojem uspjehu i uspjehu grupe.

Projekt je bio predstavljen:

U školi. Mjesto: Rijeka

8. Volonteri, gdje ste?

Tematsko područje projekta

Projekt građanin

Škola

OŠ "Petar Zrinski" Čabar, Narodnog oslobođenja 5, 51306 Čabar

Tel: 051-821-147; Faks: 051-821-016

E-pošta: os-cabar-001@skole.t-com.hr

Voditeljica projekta

Sanja Janeš

Učenicima

Broj učenika u projektnoj skupini: 6

Podaci o učenicima (ime i prezime, razred): Rok Andlar, 8. r., Elena Erent, 8. r., Ivan Kvas, 8. r., Jakob Janeš, 8. r., Arijan Mačkić, 7. r., Petra Ožbolt, 7. r.

Opis dijelova projekta

Izbor i istraživanje problema:

Uz Dan volontera 5. prosinca 2007. učenici su održali raspravu o toj temi.

Uočili su da malo znaju o načinima i područjima djelovanja volontera te o vrijednosti takvih akcija za pojedinca i društvo. Odlučili su više saznati o tome i pokušati se aktivno uključiti.

Moguća rješenja problema:

Rad u grupama; prijedlozi:

1. Potražiti informacije na internetu, udruge, pojedinci, akcije.
2. Samostalno organizirati volontersku akciju.
3. Uspostaviti suradnju s nevladinim udrugama i socijalnim radnikom u Gradu Čabru.

Najbolji pristup rješenju problema:

Nakon rasprave o prijedlozima učenici su odabrali:

Uspostaviti suradnju s nevladinim udrugama i socijalnim radnikom u Gradu Čabru.

Teško je ulaziti samostalno u akcije bez potrebnog iskustva, podrške i suradnje.

Volonterskim djelovanjem unaprijediti će svoju osobnost i način razmišljanja. Uvidjet će da pomaganjem drugima izgrađuju sebe i svojim ponašanjem pozitivno djeluju na svoju okolinu.

Za pomoć i suradnju će se obratiti: Ravnatelju, predstavnicima udruga "Svoj", "Truhovica" i "Katarina Zrinski", "Prosper", socijalnom radniku, predstojniku Ureda gradonačelnika grada Čabra.

Plan djelovanja:

9. S projektom upoznati ravnatelja, učitelje i učenike škole, roditelje.
10. Provesti anketu za roditelje i učenike o tom problemu.
11. Razgovarati sa socijalnom radnicom.
12. Na internetu potražiti informacije o akciji "Zavolontiraj se"
13. Razgovarati s predstavnicima navedenih udruga i predstojnikom Ureda gradonačelnika grada Čabra o njihovim aktivnostima vezanim humanitarne akcije i socijalnu skrb.
14. Uključiti se u neku od akcija.

Ostvareni rezultati:

1. Upoznali su načine volontiranja.
2. Kroz razgovore i susrete sa suradnicima na projektu unaprijedili su vještinu komunikacije, samopouzdanje i sigurnost u nastupu te svijest o potrebi djelovanja u zajednici.
3. Saznali su više o poslovima socijalnog radnika i potrebi takve djelatnosti.
4. Učenici su potaknuti na razmišljanje o vlastitom sudjelovanju i pomaganju potrebitima.
5. Sudjelovali su u humanitarnoj akciji Udruge "Katarina Zrinski" u božićnom darivanju starijih i potrebitih.

Projekt je bio predstavljen:

Na svečanosti završetka prvog polugodišta uoči Božića, 21. prosinca 2007.

9. Škola po mjeri učenika

Tematsko područje projekta

Demokratsko građanstvo

Cilj projekta

Početak nastave pomaknuti za pola sata, tako da 1. školski sat počne u 8,30

Škola

Osnovna škola Podmurvice, Podmurvice 6, 51000 Rijeka

Tel.: 051-676-177; Tel./Faks: 051-678-177

E-pošta: sonja.d@mail.inet.hr

Voditeljica projekta

Sonja Dragičević

Učenici

Broj učenika u projektnoj skupini: 10

Podaci o učenicima (ime i prezime, razred): Iva Volarić, Matea Pulić, Deni Jančić, Teo Franov, Karla Mamilović, Jasmina Rekanović – 8. razred

Naziv i opis dijelova projekta

Učenici u želji da se još bolje osjećaju u školi naveli želje koje bi zadovoljile njihove ineterese. U školi je puno učenika putnika, koji se zbog kvalitete poučavanja, nakon 4. razreda osnovne škole Gelsi” (talijanske od 1–8. razr., a za učenike od 1–4. razreda hrvatski odjeli. Ti učenici se opredjeljuju za neku od hrvatskih škola, a to je ova škola.)

- Učenici žele učiti (osim engleskog, njemačkog, talijanskog, češkog jezika) i francuski i esperanto.
- Žele više računala po razredima,
- žele učestvovati u kreiranju učeničke marende,
- žele umjetnu travu na igralištu,
- žele školske ormariće,
- žele da se ponedjeljkom i petkom ne ispituje,
- žele nastavu u 8,30 ujutro (škola radi u jednoj smjeni)

1. korak izbor problema

Radili su u grupama po 3, raspravljali su i analizirali svoje želje koje su se poklapale, ali su izdvojili navedene u jednu zajedničku želju.

Slijedeći potez je bio prezentacija pred razredom na satu razredne zajednice (8. razr.) koji ih je podržao.

Pozvali su ravnateljicu škole i njoj su predstavili što žele.

Dobili su i povratnu informaciju kojom se većina stvari može riješiti (francuski i esperanto jer za to postoje u školi kvalificirani učitelji. Za umjetnu travu škola je već uputila upit prema gradu, Ispitivanje se može pomaknuti gdje je to moguće, računala su u planu, a što se pomaka nastave za pola sata, to mogu učenici sami istražiti, ravnateljica se slaže s tom idejom.

Zašto su učenici odabrali pomak početka nastave?

Problem je u osobnom iskustvu (učenici putnici u većini), razgovor s roditeljima, učenicima, učiteljima. Raspravljajući o tom svi u grupi su se složili da se pozabave tim problemom.

O projektu kojeg će provoditi učenici su izvjestili Učitaljsko vijeće koje je podržalo akciju i uključit će se u projekt dajući informacije i dozvolu korištenja dnevnika u svrhu istraživanja

2. korak je bio istraživanje problema – grupa je podijeljena u manje skupine koja prikuplja podatke:

- proučavanje zakona i propisa (tko određuje početak nastave?) – tajništvo, ravnatelj, Pravilnik o školskom redu Osnovne škole Podmurvice – čl. 137. Statuta OŠ Podmurvice donio je Školski odbor
- broj putnika u školi (svi koji stanuju više od 2 km od škole) – istraživanje se provodi preko popisa učenika (tajništvo dalo popis po razredima)
- mreža gradskih i prigradskih linija autobusa – elektroničko proučavanje
- izostanci s 1. sata zbog kašnjenja autobusa ili drugo – dnevnicu od 5 – 8 razreda – analizirati izostanke s prvih satova i razlog

3. korak – oblikovanje mogućih rješenja

Skupina se dijeli u četiri manje grupe. Svaka skupina traži najbolji način rješavanja problema.

Skupine traže:

- popis škola s područja grada Rijeke s interneta – izdvojiti škole koje ne počinju u 8. sati

- rješavanje problema: kako doći do željenih informacija
- odvojiti škole koje počinju u 8.30 od onih u 8.45

3. korak – plan akcije: – posjetiti škole koje počinju u:

- 8 sati: sve talijanske škole (4 u Rijeci)
- škola “Brajda” počinje u 8,30
- škola “Kozala” počinje u 8.45

4. korak – izbor najboljeg pristupa rješenju problema

Svaka skupina raspravlja i oblikuje najbolji način rješavanja problema.

Odlučuju da će posjetiti (1 grupa) školu “Gelsi” intervjuirati: ravnateljicu, nekoliko djelatnika / učitelja, domara...) i školu “Dolac”, a školu “San Nicollo” i “Belveder” druga će ekipa telefonski kontaktirati. Pri tom je važna priprema – koristi se Upitnik za informacije iz pisama ili intervju

- školu “Brajda” i “Kozala” će posjetiti uz prethodnu najavu

Analiza s terena: dobre i loše strane koje proizlaze iz pomaka nastave

- talijanske škole s nastavom na talijanskom jeziku više od 20 godina tako rade i funkcioniraju dobro. Hrvatska odjeljenja rade od 8 sati (mladi razredi od 1–4 razreda.

- škola “Brajda” radi tek 1. godinu i zadovoljni su: smanjio se broj neopravdanih izostanaka zbog kašnjenja na autobus

- u školi “Kozala” sistem odlično funkcionira jer se može u 8 sati održati dodatna, dopunska nastava ili vjeronauk gdje nije uključena većina djece

- pozitivno je da učenici idu u školu u manje opterećenom terminu jer su zaposlenici već na poslu

Negativni odgovori su bili da djeca kasnije dolaze kući

- roditeljima (nekim), koji voze djecu u školu ne odgovara taj termin

5. korak – razvoj plana akcije

- sastaviti i provesti anketu u kojoj je postavljeno pitanje za učenike, roditelje, učitelje, sve zaposlene u školi: Biste li željeli da nastava u školi počinje u 8,30?

- za učenike anketa je proširena s više pitanja vezanih za dolazak u školu:

- analiza ankete, izračun u postocima odgovora ZA od učenika mlađih razreda, viših razreda, roditelja, učitelja, ostalih zaposlenih

6. korak – predavljanje plana akcije široj zajednici

* javno predavljanje projekta sa svim rezultatima: Većina od anketiranih je bila ZA da se projekt ostvari.

Razlozi: učenici navode što je sve pozitivno za njih: – puno učenika putnika, 57%

- manje izostanaka s 1. sata
- manja gužva u prometu, brži dolazak u školu
- više odmora i manje nervoze
- mogućnost izborne nastave koja je samo za određene učenike i počinje u 7,45 što opet pogoduje prometu

Moguća rješenja za učenike, tj roditelje kojima je jednostavnije dovesti djecu u školu kad idu na posao:

- radno vrijeme škole je od 6.00 – 22.00. Svi učenici već od 6,00 mogu doći u školu, gdje mogu boraviti u holu gdje su postavljeni stolovi pa oni koji žele mogu napisati zadaću, mogu čitati časopise koji se tamo nalaze.

7. korak: javno predavljanje ponuđenog rješenja problema

Projekt je predavljen:

- učenicima na Učeničkom vijeću, čiji predavnici razreda obavještavaju na satovima razrednog odjela o rezultatima projekta
- učiteljima na Učiteljskom vijeću
- planirano predavljanje gradskoj upravi
- na roditeljskom sastanku 8. c razreda čiji su predavnici radili na projektu
- Školskom odboru koji potvrđuje odluku koja je prezentirana i odobrena od ostalih
- obavijestiti medije o promjeni koju je projekt ostvario – Novi list, Kanal RI

Sažetak projekta (postignuća):

Učenici su izabrali problem kojeg su pokušali zajedničkim snagama riješiti. Istraživali su koristeći se internetom, pomoći ravnatelja, razrednika, tajnika, roditelja. Pri ponuđenim rješenjima cijela je skupina raspravljala o dobrim i lošim stranama. Učenici su učili kako vještom argumentacijom projekt može biti razumljiv i prihvaćen. Zadovoljni su što su odradili projekt za kojeg su zaslužni učenici, roditelji, zaposlenici, lokalna vlast koja daje uz ostale podršku. Projekt pomaka početka nastave od sljedeće godine starta sa novim vremenom.

10. Rođendanski poklon školi – rascvjetana škola

Tematsko područje

Osobna prava i odgovornosti i prava drugih

Škola

Osnovna škola Antuna Mihanovića, Zagreb, Dubečka 5

Tel./Faks: 2924-862, 2924-863

Voditeljice projekta

Renata Gredelj

Gordana Ivančić

Učenici

Broj učenika u projektnoj skupini: 20

Podaci o učenicima (ime i prezime, razred): 4.a razred: Carla Bušić, Matea Dodig, Lea Jurenec, Matilda Prekpaljaj, Kristijan Šečić, Sara Ahmetović, Ivana Antunović, Iva Babić, Ivana Budak, Matija Hanževački, Valentino Jagrić, Jelena Jović, Ante Kašner, Gabrijela Koritić, Tin Lekić, Karlo Marijan, Katarina Nevistić, Domagoj Šuk, Petrit Taševci, Ivana Tomljanović

Opis projekta

Izbor i istraživanje problema

Ove godine naša škola proslavlja 35. rođendan. Već 4 godine i mi smo njen dio. Lijepo nam je u školi, ali uvijek može biti još ljepše i bolje.

Naša učiteljica nam je rekla da će ove školske godine učenici naše škole raditi nekoliko projekata povezanih s Antunom Mihanovićem po kojem naša škola nosi naziv. I mi smo se željeli uključiti u to i pokloniti nešto školi za rođendan.

Razmišljali smo što možemo u školi poboljšati. Kako bi škola mogla postati još ugodniji prostor za učenje, igranje i druženje. Proučili smo naša prava napisana u Konvenciji o pravima djece i vidjeli da imamo pravo izraziti svoje mišljenje, imamo pravo na obrazovanje, pravo na slobodno vrijeme i kulturne i umjetničke sadržaje i aktivnosti.

I tako razgovarajući i razmišljajući o našim željama i pravima, hodajući školskim hodnicima, uočili smo jedan problem: Naša škola nema zelenila! Na hodnicima uopće nema biljaka. Posjetili smo neke učionice i vidjeli da niti u njima nema cvijeća.

Raspravljajući o tome uočavali smo i neke druge probleme. Bilo je puno različitih prijedloga, ali smo vidjeli da ne možemo baš sve ispuniti i zato smo se dogovorili da ćemo glasati i tako odlučiti koji problemi su nama najvažniji pa ćemo njih pokušati riješiti.

NAJVIŠE GLASOVA SU DOBILA TRI PRIJEDLOGA:

1. Kako bismo mogli uljepšati školu s puno zelenila?
2. Voljeli bismo u školi imati veliki akvarij s ribicama.
3. Naša škola je zaslužila imati svoj grb.

Mi mislimo da su ta tri problema važna za svakodnevni rad u školi. To smo i potvrdili čitajući u novinama o problemima u drugim školama. Raspitali smo se tko je odgovoran za rješavanje nekih problema u školama i saznali da su to ministar, gradonačelnik i ravnateljica škole. Mislimo da naši problemi nisu tako ozbiljni, ali smo ih predstavili ravnateljici. Ona se malo iznenadila, ali mislimo da joj je bilo drago što učenici razmišljaju o problemima škole i što žele nešto promijeniti.

Sljedeći zadatak je bio istraživati problem. U učionici je vladala prava radna atmosfera, žamor je zamijenila žustra rasprava, svaka skupina je ljubomorno skrivala papirić svojih ideja. U jednoj skupini su učenici sjeli na klupe kako bi se uopće čuli. U drugoj skupini je jedan učenik otrčao u ormar po prospekte raznih trgovina. Treća skupina je nešto crtala, a četvrta skupina nije skrivala svoje uzbuđenje i veselje. U svoj toj gužvi čuli su se i po neki glasni komentari: ma, daj mi to ne možemo raditi, pa nismo mi direktori, piši brže, nemoj vikati ovi će prepisati od nas, tko će nam dati novce za sve to, nije uči mislila da to radimo...

Moguća rješenja problema

Već u tom trenutku pojedinci su pokazali veliki strah i paniku da su poneki poslovi preteški za nas. Spontano su počeli padati prijedlozi za učenike koji su u učenju najbolji u razredu. Učiteljica je pitala zašto mislimo da bi ti učenici najbolje proučavali i istraživali najteža rješenja? Trenutak je u razredu bio tajac, a onda je netko rekao da su oni kao političari. Nastao je

smijeh. I od tada smo se podijelili u političare i “šljakere”. Nas četvero je pristalo na poslove politike, a ostali su nas nagradili pljeskom. Svaka skupina je raspravljala i tražila najbolji način rješenja problema. Nakon rasprave i iznošenja zaključaka shvatili smo da su rješenja u svim skupinama vrlo slična.

UTVRDILI SMO POSTUPKE U RADU:

- načiniti popis svih potrebnih materijala
- načiniti popis mogućih donatora i sponzora
- naučiti što je donacija i sponzorstvo, naučiti pisati zamolbu
- proučiti: Temeljne odrednice rada prema HNOS-u, Zakon o prostornom uređenju okoliša, Ustav RH
- intervjuirati; profesore, učitelje i učenike kako bi doznali što bi za njih značilo rješenje problema i jesu li nam spremni pomoći
- kontaktirati; ravnateljicu, lokalnu zajednicu, gospodarstvenike
- prikupiti podatke s Interneta, o vrstama cvijeća, načinu sadenja, i njegovanja, na koji način se nešto tiska, vrstama akvarija i ribama, te održavanju istoga.

Najbolji pristup rješenju problema

Sve skupine su dale slične prijedloge za rješenje naših problema. Odmah smo se složili.

Proveli smo intervjuje iz kojih smo saznali da nas svi profesori i učitelji podržavaju u projektu i nude nam svoju pomoć. Intervjuirani učenici su nam otkrili da ovim projektom potičemo ostvarivanje djetetova prava na međusobno druženje, razvijanje ekološke svijesti učenika, razvijanje samopouzdanja, poticanje na doprinos očuvanja okoliša.

Posjetili smo ravnateljicu te je u cijelosti upoznala sa projektom i svime što smo do sad učinili. Njezin zadatak je bio da nas u potpunosti upozna sa provedbom donacije i sponzorstva. Bio je to vrlo ugodan razgovor u kojem smo se osjećali kao pravi političari, a naša ravnateljica vidno oduševljena našom radoznalošću i samouvjerenošću.

Po iznošenju svih ovih ohrabrujućih saznanja zaključili smo da će za realizaciju projekta još uvijek biti potrebno pjevanje pjesme “Kad se male ruke slože” jer sav onaj uman posao i tzv. fizički rad bit će rad nas učenika, a problem financija i dalje ostaje na starijima.

Plan djelovanja

Plan djelovanja smo donijeli brzo i jednoglasno. Odlučili smo organizirati prodajnu izložbu naših radova za Valentinovo i Uskrs. U pripremi izložbi će nam pomoći učenici 1.c razreda i svi oni koji su nam ponudili pomoć tijekom intervjua. Ostala sredstva ćemo pokušati dobiti pisanjem molbi za sponzorstva i donacije, a javljat ćemo se i na natječaje.

Ostvareni rezultati

Do sada smo uspješno organizirali i proveli dvije prodajne izložbe (ukupno prikupivši nešto više od 4.000,00 kuna). Dobili smo i prve donacije 1.000.00 kn.

Predstavljanje projekta:

Ravnateljici škole, 31. siječnja 2008.

Učiteljskom vijeću: travanj 2008.

Školskom odboru: 19. ožujka 2008.

1. c razredu: 17. ožujka 2008.

11. Ivan Mažuranić u školi Ivana Mažuranića

Tematsko područje projekta

Razvoj osobnog i kulturnog identiteta

Cilj projekta

- sačuvati stare kajkavske riječi od zaborava
- osvijestiti osjećaj odgovornosti prema jezičnoj baštini svoga zavičaja koju treba prenositi budućim generacijama
- razvijati i poticati ljubav prema svom zavičaju i kajkavskom narječju

Škola

Osnovna škola Ivana Mažuranića, Javorinska 1, Zagreb

Tel.: 01-2852-082; Faks: 01-2992-948

E-pošta: os-zagreb.021@skole.htnet.hr

Voditeljice projekta

Astrid Čulić, prof

Graciella Prtajin, dipl. uč. RN i prirodoslovlja

Učenici

Broj učenika u projektnoj skupini: 23

Podaci o učenicima (ime i prezime, razred): Drago Skočibušić, 3.a, Nikola Klobučar, 3.a, Dominik Dučkić, 5.a, Maks Deranja 5.a, Karla Krsnik, 5b, Mia Gojević, 5.c, Marija Čulina, 5.c, Dora Habuš, 5.d, Petra Sito, 5.e, Ana Maloča, 6.a, Lucija Pavlović, 6.a, Matej Bosak, 6.b, Marija Brkić, 6.b, Sarah Zefić, 6.c, Matea Pleš, 6.c, Luka Valenta, 6.c, Lovro Karaula, 6.c, Rene Švaljek, 7.a, Tvрко Petrović, 7.b, Tihana Kasunić, 7.c, Matija Veseljak, 7.c, Ivana Komac, 8.a, Martina Karaula, 8.a

Opis projekta

Izbor i istraživanje problema

Ove godine naša škola slavi 60. obljetnicu rada i djelovanja na području Donje Dubrave. Na satovima razredne zajednice učenici škole su propitali tko je dao ime našoj školi? Zašto je škola dobila ime baš po Ivanu Mažuraniću?

Odlučili smo provesti ankete za učenike i roditelje naših učenika s pitanjima: Kako se zove škola u koju ideš?

Po kome je dobila ime? Što znaš o njemu?

Analizirajući rezultate učenici su zaključili da je dio ispitane populacije niske opće kulture, neinformiran o povijesti naše domovine, nema izgrađen kulturni identitet, ne osjeća nacionalnu pripadnost svome narodu, nezainteresiran za događaje u svojoj okolini.

Odluka Učenici su odlučili istražiti život i rad Ivana Mažuranića te svoje rezultate prezentirati kako učenicima u školi tako i roditeljima i široj zajednici želeći utjecati na razvoj osobnog i kulturnog identiteta suučenika, roditelja i šire društvene zajednice. Počeli su pratiti tisak i ostale medije kako bi uočili postoje li slični problemi u zajednici. Zanimalo ih je kako drugi rješavaju probleme. Prikupljali su podatke s Interneta, propitivali starije i proučavali zakonske odredbe.

Moguća rješenja problema

Oformila se projektna skupina u kojoj su obuhvaćeni učenici od 3. do 8. razreda. Metodom sijevanja ideja učenici su predlagali kako riješiti uočeni problem.

NEKA PREDLOŽENA RJEŠENJA:

- povijesna grupa treba posjetiti Hrvatski Sabor, Povijesni muzej i Državni arhiv
- istražiti putem Interneta život i rad I. M. i izraditi tematski plakat
- dramsko-recitatorska grupa treba pripremiti prikaz Smrt Smail age Čengića
- učenici u školi u prirodi trebaju posjetiti njegovo rodno mjesto Novi Vinodolski
- likovna grupa će nacrtati, naslikati i izmodelirati lik I. M.
- zbor neka uvježba pjevanje budnica
- geografi istražuju na terenu gdje su spomenici I. M.
- matematičari prikazuju rezultate anketa
- informatičari izrađuju web stranicu škole i postavljaju poseban link o I. M.
- sportska grupa neka održi natjecanja u njegovu čast
- izdati letke kojima ćemo informirati širu zajednicu o liku I. M.
- izdati brošuru o projektu, izdati monografiju škole

Najbolji pristup rješenju problema

Projektna skupina je održala debatu u slobodnoj formi.

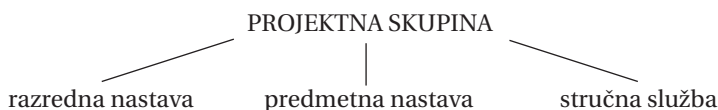
Odlučeno je da svaki predlagач rješenja bude ujedno i glasnogovornik i iznese afirmativne argumente. Ostali učenici predlagачi rješenja su pronalazili slabe strane argumentacije. Tako su izmjenjivali uloge. Učenici koji nisu predlagali rješenja su bili suci. Prijedloge koji nisu bili održivi suci su odbacili. Mnoga rješenja su se pokazala dobrima, ali svakome je nešto i nedostajalo, a to je upravo imalo ono drugo rješenje problema. Slijedio je zaključak kako je najbolje pristupiti problemu iz više pozicija kako bi krajnji rezultat bio što potpuniji i najbolje iskoristiv.

Projektna skupina je dogovorila da će sva kvalitetna rješenja povezati u cjelinu.

Plan djelovanja

Kako su postavljeni zadatci izuzetno obimni i zahtjevni projektna skupina odlučila je sljedeće:

1. rad na projektu proširit će se na sve učenike naše škole
2. projektna skupina izradit će plan rada
3. učenici razredne nastave radit će po razredima
4. predmetna nastava će se podijeliti po interesnim skupinama
5. svaka skupina će se baviti jednim podprojektom te svoje rezultate rada dostaviti projektnoj skupini
6. projektna skupina će koordinirati radom svih podskupina i oblikovati projekt za prezentaciju.

1. razredi izvannastavne pedagoška služba
2. razredi aktivnosti tajništvo i računovodstvo
3. razredi tehničko osoblje
4. razredi

Učenici su na Učiteljskom vijeću i Vijeću roditelja upoznali učitelje i roditelje sa svojim planovima. Izražena im je podrška i obećana potpora u realizaciji projekta.

Kako je projekt postao izuzetno zahtjevan da bi se realizirao bilo je potrebno pronaći sponzore, donatore, suradnike i pokrovitelje.

Plan provedbe projekta:

PRVA FAZA: RUJAN 2007.

Izbor problema

Istraživanje problema

DRUGA FAZA: LISTOPAD 2007.

Oblikovanje mogućih rješenja

Izbor najboljeg pristupa rješenju problema

TREĆA FAZA: STUDENI 2007.

Razvoj plana akcije

Predstavljanje plana akcije široj zajednici

ČETVRTA FAZA: 12. PROSINAC 2007.

Dani otvorenih vrata Škole – prikaz rada na projektu

PETA FAZA: OŽUJAK 2008. / ŠESTA FAZA: TRAVANJ 2008.

Terenska nastava – rad na projektu

Objedinjavanje rezultata rada na podprojektima – rad na projektu

SEDMA FAZA: SVIBANJ 2008.

Javno predstavljanje ponuđenog rješenja – prezentacija projekta – od 12. do 16. svibnja 2008. – obilježavanje 60-godišnjice rada Škole

Ostvareni rezultati

Tijekom posjeta Hrvatskom saboru voditeljice projekta upoznale su predstojnika Kabineta predsjednika Sabora. Pokazao je interes i smatra da je projekt zanimljiv i vrijedan pokroviteljstva.

Na Danima otvorenih vrata škole prikazali smo rad na projektu i počeli educirati učenike i njihove roditelje. Roditelji s većim zanimanjem prate rad svoje djece u školi, uključuju se u rad projekta svojim radom i prikupljanjem materijala, učenici više vremena provode u školi, s interesom i voljom nastoje pridonijeti što većem uspjehu projekta. Podižemo opću kulturnu razinu populacije, zainteresirali smo ih za hrvatsku povijest, njegujemo povijesni i kulturni identitet lokalnog stanovništva.

– financijski su nas pomogli: MZOŠ, Gradski ured za odgoj i obrazovanje, Profil, i Alfa

– materijalnim sredstvima pomogli su nam: Školska knjiga, Algoritam, Pevec

– suradnici su: potomak Ivana Mažuranića gospodin Darko Mažuranić,
Župna crkva Sv. Mihovil, Udruga Dubrava, Udruga hrvatskih dragovoljaca
domovinskog rata, Centar za odgoj, obrazovanje i osposobljavanje djece,
Kazalište Dubrava, FA: Venčec, Lado, Mladost – Samobor, Kupljenovo,
Zavod za folkloristiku, RK ZG Dubrava, TKD Maksimir i Fitness centar
Yump, Nazor d.o.o.

Projekt je bio predstavljen

Učiteljsko vijeće i Vijeće roditelja Udruga Dubrava i UHDDR – 18. 9. 2007.;

Hrvatski Sabor – 16. 10. 2007.

FA Venčec – 9. 11. 2007.;

Vijeće gradske četvrti Donja Dubrava – Ivan Kozolić – 6. 3. 2008.

12. Turistički vodič Dubrovnika za mlade

Tematsko područje projekta

Turizam i mladi (turizam)

Cilj projekta

Potaknuti učenike i širu javnost na uočavanje problema s kojima se susreću djeca bez odgovarajuće roditeljske skrbi. Razvijati humanitarnu aktivnost.

Škola

OŠ Marina Getaldića, Frana Supila 3, 20 000 Dubrovnik

Tel.: 020-432-575; Faks: 020-432-575

E-mail: os-marina-getaldica@du.htnet.hr

Voditeljice projekta

Đurdica Bender– Masle, djurdjica.masle@du.t-com.h, mob: 098-9971-254

Silvana Bjelovučić, silvana.bjelovucic@du.t-com.hr, mob: 098-443-802

Učenici

Broj učenika u projektnoj skupini: 6

Podaci o učenicima: Magda Kamber – 5.a; Ivan Srezović – 5.a; Mario Režić – 5.a; Sandra Grego – 7.a; Mihaela Vukojević – 8.a; Tea Raguž – 8.a; Maris Laptalo – 8.a

Opis projekta

Izbor problema

Potaknuti pozivom HTV-a da se u okviru emisije “Veliki odmor” uključimo u projekt razmjene učenika sa Slavonskim Brodom, suočili smo se s problemom nedostatka odgovarajućih turističkih programa primjerenih mladima. Kroz razgovor i raspravu s učenicima, roditeljima i učiteljima utvrdili smo da su turistički programi i informacije svih turističkih vodiča prilagođeni strarijim uzrastima, te da nema sadržaja prihvatljivih mladem naraštaju.

Istraživanje problema

– Pregledali smo sve tiskane publikacije i web stranice o turističkoj ponudi Dubrovnika koje u svojoj ponudi imaju domaće putničke agencije, te

lokalna turistička zajednica. Također smo intervjuirali odgovorne osobe iz turističke zajednice Grada i Županije, istaknute turističke djelatnike (iz putničkih agencija, hotelijere, predstavnike udruge turističkih vodiča) odnosno predstavnike ustanova u kulturi (Dubrovačke ljetne igre i Muzeji Dubrovnik), te predstavnike lokalne i regionalne samouprave.

- Otišli smo na putovanje u Slavonski Brod te usporedili tamošnju ponudu za mlade i uočili istosti i razlike.

Moguća rješenja problema

- Zajednički vodič na razini RH pri projektu razmjene učenika osnovnih škola različitih gradova Hrvatske na prijedlog emisije HTV-a “Veliki odmor”
- Promidžba turističke ponude Dubrovnika za mlade putem turističkih informacija, medija i promidžbenih akcija Grada Dubrovnika

Najbolji pristup rješenju problema

- Istražiti turističku ponudu Dubrovnika za mlade
- Istražiti interese mladih vezano uz Dubrovnik
- Odabrati zanimljive i mladima privlačne načine prezentacije spomenute ponude
- Pronaći stručne osobe koje nam mogu pomoći u smišljanju, izradi i tiskanju vodiča. Prezentacija gotovog, tiskanog materijala.

Plan djelovanja

- Prikupljanje materijala o postojećoj ponudi koja je interesantna mladima
- Provjera interesa mladih za izabranu ponudu tijekom boravka učenika iz Slavanskog Broda u Dubrovniku
- Izbor materijala (članci, fotografije i sl.)
- Intervjui i ankete
- Grafička obrada izabranih materijala za vodič
- Tiskanje vodiča

Ostvareni rezultati

- Mladi su iskazali interes da se uključe u turizam koji je jedna od najvažnijih gospodarskih djelatnosti u Dubrovniku i Dubrovačko-neretvanskoj županiji i to kao aktivni sudionici u izradi turističkog vodiča, a time i formiranju posebne ponude za specifične interese mladih.

– Senzibilizirana je struka (turističke agencije i turističke asocijacije) o potrebi drugačijeg pristupa turizmu mladih i za mlade, te potreba uključivanja lokalnih mladih ljudi u izradu odgovarajuće ponude.

Projekt je bio predstavljen 10. 01. 2008. g. na Učiteljskom vijeću OŠ Marina Getaldića, a široj javnosti 13. 02. 2008. g. u emisiji HTV-a “Veliki odmor”, 19. 02. 2008. projekt je predstavljen na HR 1, 16. 02. 2008. izašao je članak u “Dubrovačkom vjesniku”, a 14. 02. 2008. u “Dubrovačkom listu”.

Nakon tiskanja vodiča Dubrovnika za mlade prezentacija istog učenicima i građanima Dubrovnika biti će organizirana u Palači Sponza u Dubrovniku u lipnju 2008.

13. Zrnca u mozaiku

Tematsko područje projekta

Projekt građanin

Cilj projekta

Naučiti učenike kako živjeti u multinacionalnom okruženju, poticati toleranciju i suživot svih građana našeg zavičaja

Škola

Osnovna škola Frana Krste Frankopana, Frankopanska 64, Osijek

Tel.: 031-505-820; Faks: 031-575-725

E-pošta: os-osijek-007@skole.htnet.hr

Voditeljica projekta

Anica Fumić

Učenici

Broj učenika u projektnoj skupini: 18 radilo, projekt prezentiraju 4+2 učenika rezerva

Podaci o učenicima: Ivana Jakić, 7. raz., Sara Prša, 7. raz., Nora Pušeljić, 7. raz., Besar Zečiri, 7. raz., Josip Janjić, 7. raz.

Opis projekta

Projekt je ostvaren kroz sedam koraka. Izbor problema olakšao nam je boravak učenika sedmih razreda u međunarodnom kampu učenika u mađarskoj. Družili smo se s učenicima iz mađarske, slovačke, rumunjske i Poljske, a mi smo predstavljali Republiku Hrvatsku. Saznali smo mnoštvo podataka iz povijesti, jezika, kulture i običaja ovih naroda. Kako znamo da u našem zavičaju živi veći broj pripadnika mađarske i slovačke nacionalnosti, odlučili smo upoznati njihov način života u Hrvatskoj.

U istraživanju nacionalnog stanovništva našega grada i županije pomogli su nam geografi osmih razreda. Iznenadili smo se koliko različitih nacionalnih manjina živi u našem okružju i shvatili kako smo pravi mozaik nacionalnosti, religija i vjera, a da vrlo malo poznajemo sve to.

Imaju li pripadnici manjina zagarantirana sva građanska prava Ustavom republike Hrvatske, tko je odgovoran za provedbu tih prava, kako uspijevaju

očuvati svoj jezik, kulturu i običaje samo je dio pitanja koja su bila pred nama.

Kako proširiti spoznaje o svojim sugrađanima i njihovim problemima? Danas je to moguće klikom na tipku Interneta, čitanjem literature, praćenjem medija i slično. Prihvatili smo sve ove mogućnosti, ali prevagnula je odluka da idemo u "susret uživo". Obilazili smo škole u kojima je nastava na jeziku manjina, razgovarali s ljudima, upoznali rad kulturno umjetničkih društava i zajednica manjinskih narodnosti, prisustvovali nastavi vjeronauka. Pozvali smo predstavnike nacionalnih manjina da dio svojeg folkloru i običaja predstave učenicima naše škole što su oni rado prihvatili. Zajednički smo sudjelovali u gradskoj smotri "Šarana jaja bojama grada" gdje većina nacionalnih manjina građanima predstavlja dio svoje kulturne baštine. Zajednički smo sudjelovali u projektnom Danu škole s temom Slavonija, 25. travnja 2008. gdje su se pripadnici manjina predstavili svoji folklorom kao sastavni dio nacionalnog mozaika našeg zavičaja.

Osijek, 3. travnja 2008.

Projekti – srednje škole

1. Eko škola – to smo svi mi

Tematsko područje projekta

Projekt građanin

Škola

Srednja škola Oroslavje, Lj. Gaja 1, 49 243 Oroslavje

Tel.: 049-588-740; Faks: 049-588-741

E-pošta: anaknezevichesky@yahoo.com

Voditeljice projekta

Renata Čandrlić, prof.

Ana Knežević-Hesky, prof.

Učenici

Broj učenika u projektnoj skupini: 9

Podaci o učenicima (ime i prezime svakog člana skupine, razred): Tea Tuđa, 2. raz.; Marta Pelić, 2. raz.; Marina Knežević, 2. raz.; Sandra Bartol, 2. raz.; Andreja Mustač, 2. raz.; Barbara Ozimec, 3. raz.; Anamarija Skušić, 4. raz.; Morena Šuk, 4. raz.; Viktorija Šakoronja, 4. raz.

Popis učenika koji će predstavljati projekt na Smotri (4+2 rezerve): Sandra Bartol, Anamarija Skušić, Viktorija Šakoronja, Marina Knežević, Barbara Ozimec, Tea Tuđa

Opis projekta

Izbor i istraživanje problema

Između tri problema (nepostojanje školske dvorane, oživljavanje statusa eko škole, nezdrava prehrana u školskoj kantini) učenici su izabrali problem statusa eko škole. Naša škola ima status eko škole o kojem brinu samo učenici koji su članovi eko- grupe i profesorica kao voditeljica grupe. Po našem mišljenju to je nedostavno da održimo taj status, duh eko- škole gotovo da i ne postoji osim u rijetkim prilikama a pruža nam se čitav spektar različitih mogućnosti, i uključivanje što većeg broja učenika i djelatnika škole u različite akcije, te povezivanje sa lokalnom zajednicom, lokalnomj vlasti u gradu i eko udrugama. Radi razvijanja svijesti o zajedničkoj odgovornosti, odlučili smo se na različite, atraktivne načine potaknuti učenike i djelatnike

škole da sudjeluju u našim aktivnostima, te da na taj način unaprijedimo postojeći status i uživamo u rezultatima.

Moguća rješenja problema

Alternativne politike koje smo uočili bile su slijedeće

1. Prepuštanje eko-grupi da se i dalje sama bavi ovom problematikom jer su njezini članovi zainteresirani za postojeće aktivnosti i njihovo unapređivanje
2. Povremeno se uključiti u neku od akcija te na taj način pripomoći održanju statusa eko-škole
3. Aktivno se uključiti na razvijanju eko – svijesti, provesti školski projekt nizom aktivnosti koje će se razlikovati od dosadašnjih, povezati se sa lokalnom zajednicom, eko-udrugama

Najbolji pristup rješenju problema

Kao najbolji pristup izabrali smo povezivanje s eko-grupom i sudjelovanje u njihovim redovitim aktivnostima jer to smatramo dobrim temeljem, ali smo također nizom svojih aktivnosti odlučili napraviti iskorak i zanimljivim akcijama potaknuti ostale učenike na sudjelovanje. Proučili smo postojeću javnu politiku, Ustav RH, Zakon o zaštiti okoliša, Statut Škole i time dali zakonski okvir našem projektu. Ističemo važnost osobne odgovornosti svakog pojedinca za zdrav život u zdravom okolišu.

Plan djelovanja

- Uređenje linka na web stranici škole sa svim informacijama o provedenim aktivnostima, također i planovima
- Usvajanje šišmiša
- Usvajanje dobrog đupina
- Izrada mjesečnih plakata sa eko sadržajima
- Obilježavanje Dana Planeta Zemlje modnom revijom uključivanje u akcije lokalne eko udruge Eko Oroslavje
- Pošumljavanje šume Bračak
- Sadnja proljetnica oko škole
- Izrada kutije za prikupljanje starih baterija
- Sakupljanje starog papira
- Sakupljanje plastične ambalaže
- Izložba fotografija “Misli zeleno, slikaj crno”

Ostvareni rezultati

Plan djelovanja je djelomično realiziran, a do kraja školske godine bit će u potpunosti.

Projekt je bio predstavljen

Na Vijeću učenika, a planiora se predstaviti na Nastavničkom vijeću i Vijeću roditelja tijekom mjeseca travnja.

2. Ogulin je lijep koliko je uređen!

Tematsko područje

U sklopu projektne nastave iz demokratskog građanstva (projekt građanin) učenici su odabrali temu brige za zelene površine grada Ogulina koje su javne (ne privatne). Može se reći da je tema iz projektnog područja osobnih prava i odgovornosti i prava drugih osoba jer su javne zelene površine nešto na što građani imaju pravo, ali za što postoje i zajednička odgovornost.

Škola

Gimnazija Bernardina Frankopana Ogulin, Struga 3, 47 300 Ogulin

Voditelj projekta

Hrvoje Magdić, prof.

Učenici

Broj učenika u projektnoj skupini: 8

Podaci o učenicima (ime i prezime, razred): III.a i III.b razredi: Marina Jarnević, Marija Mirosavljević, Ines Mamula, Dajana Paušić, Sandra Rendulić, Ana Puškarić, Melisa Prebeg Puškarić, Mario Sabljak

Opis projekta

Izbor i istraživanje problema;

Živimo u vremenu kada su ekološke teme opet postale bitne jer su ljudi počeli shvaćati kuda nas vodi neodgovorno shvaćanje prirode. Upravo stoga, tema ovogodišnjeg projekta učenika Gimnazije iz Ogulina vezana je uz uredenost javnih zelenih površina grada Ogulina, brige za javne površine. Na izbor problema učenike je ponukala činjenica da će se dogradnjom zgrade njihove škole stvoriti zeleni prostor između dviju zgrada koji bi trebalo urediti. Zanimalo ih je postoji li briga za takve površine i otkuda dolaze inicijative.

Istraživanje problema počelo je anketom među sugrađanima koji su upitani o zadovoljstvu uredenosti njihova grada kao i o površinama koje smatraju lijepo uredenima ili loše uredenima. Na taj način saznalo se polazišno mišljenje kao i niska razina poznavanja već postojećih uredenih površina ili kontejnera za razvrstani otpad. Učenici su krenuli fotografirati

javne površine u središtu grada i oko bitnih gradskih institucija (bolnica, škole, domovi, dvorane) te su zamijetili kako Grad mnogo truda ulaže u zelene površine i njihovo uređenje, ali ipak postoje i one koje bi se trebale naći na popisu površina za uređivanje. Uslijedili su mnogi intervjui s odgovornim ljudima u gradskoj upravi i Stambeno-komunalnom poduzeću, ravnateljima javnih institucija oko kojih postoje zelene površine, voditeljima ekoloških udruga ili projekata u gradu Ogulinu. Uočeni su mnogi radovi u gradu na javnim površinama, saznalo se za projekte koji se pokreću kao i za ugovore koji su potpisani o nabavci kontejnera za sva kućanstva grada Ogulina. Također, proučavan je i Ustav RH kao i zakoni koji reguliraju ovu tematiku. Ono što je uočeno kao najveći problem je niska razina svijesti građana o ekološkim temama, o potrebi uređenja javnih prostora, ukazivanja za nedostatke kao i potreba senzibiliziranja javnosti o tim problemima i ukazivanja na njih javnoj upravi. Učenici drže kako je najvažnije razvijati svijest o tome kako smo svi odgovorni za pokretanje inicijativa za uređenjem javnih zelenih površina kao i potrebe zajedničkog očuvanja i brige.

Moguća rješenja problema

Učenici su izrazili mnoštvo mogućih ideja kojima bi senzibilizirali javnost: tribine u gradu, školama ili pred ravnateljima institucija koji mogu dati početnu inicijativu za uređenje prostora oko njihove institucije, izrada letka koji bi se podijelio ravnateljima, predstavnicima vlasti i građanima, bolja koordinacija između Grada Ogulina i Stambeno-komunalnog poduzeća, posebni ured za brigu o uređenju javnih površina i brigu za okoliš, poticanje institucija da predlažu projekte uređenja površina oko njihovih zgrada i preuzimanje odgovornosti za to.

Najbolji pristup rješenju problem, plan djelovanja

Učenici su se usmjerili na senzibiliziranje javnosti javnom tribinom za predstavnike gradske uprave, ravnatelje institucija, izrada i podjela letka s dobrim i lošim primjerima uređenja javnih površina u Gradu, te pokretanje inicijative o uređenju prostora oko vlastite škole kao primjer ostalih da se problem može riješiti s više odgovornosti i inicijative od samih ustanova i djelatnika. Da bi se ukazalo na problem potrebno je krenuti od vlastitog primjera.

Ostvareni rezultati

Učenici su uspjeli ostvariti javnu tribinu kojom su htjeli ukazati na potrebe zajedničke brige za uređenje javnih zelenih površina kao i izraditi lijepi letak kojim su fotografijama ukazali na pozitivne i negativne primjere iz vlastite sredine. Zadnji dio projekta ostavljen je za novu školsku godinu – naime, radovi na dogradnji zgrade Gimnazije još nisu završeni pa čim se završe počinje uređenje zelenog prostora oko novosagrađenog dijela škole (mali park, klupe, sjenica) u kojem će sudjelovati i učenici iz projekta svojim brojnim idejama..

Projekt je bio predstavljen

travanj 2008.

3. Zabrana pušenja na javnim mjestima u RH

Tematsko područje projekta

Prava pojedinca i odgovornosti i prava drugih

Ustanova

Dom za odgoj djece i mladeži Osijek, Vinkovačka 61, 31000 Osijek

Tel.: 031-274-271; Faks: 031-274-033

E-pošta: dom-mladezi-osijek@os.t-com.hr

Voditeljice projekta

Marija Držaljević, prof.

Kristina Rimac, prof.

Učenicima

Mario Duvnjak, 3.r. Graditeljsko-geodetske škole; Damir Dir, 3.r.

Graditeljsko-geodetske škole; Rafael Bošnjak, 3.r. Graditeljsko-geodetske

škole; Ana Šimić, 2.r. Škole za tekstil, dizajn i primijenjene umjetnosti; Ivan

Prpić, 2.r. Obrtničke škole; Antonio Rančić, 3.r. Graditeljsko-geodetske škole

Cilj projekta

- educirati mlade o štetnim posljedicama aktivnog, ali i pasivnog pušenja (od lakših i težih zdravstvenih tegoba do visokih stopa smrtnosti)
- osvijestiti razloge i poticaje radi kojih mladi počinju pušiti (pušenje se među nekim mladima doživljava kao odraz zrelosti i nezavisnosti) te diskutirati o slici pušenja koju je pažljivo i smisleno izgradila duhanska industrija (pušenje se često prikazuje kao nešto što je “in”)
- prikazati učinkovite načine prestanka pušenja kako bismo potaknuli mlade pušače na prestanak pušenja
- utjecati na poštivanje zakona o zabrani pušenja na javnim mjestima kojega će uskoro i hrvatski zakonodavac donijeti
- promovirati prava nepušača da na javnim mjestima udišu zrak bez duhanskog dima

Opis projekta

Izbor i istraživanje problema:

- izbor teme – aktualna tema koja se tiče i mladih te koja im predstavlja zanimljivo područje

– istraživački rad – intervjui, ankete, traženje statističkih i drugih podataka o pušenju na internetu, istraživanje područja ljudskih prava (pravo pojedinca, razne odredbe zakona i sl.), prikupljanje podataka iz pisanih medija (dnevne novine, magazini i časopisi)

Problem pušenja osobito je aktualan u školama i ustanovama gdje se posredno i neposredno odgajaju mladi ljudi. Smatramo da je u slučaju pušenja osobito važna poruka koju mladim ljudima šalju njihovi odrasli autoriteti, kao i ona koju prenose mediji. Zabranom pušenja na javnim mjestima te otkrivanjem prave slike pušenja kroz medije, utjecalo bi se i na smanjenje pušenja među mladima. Ovim su putem mladi koje mi posredno i neposredno odgajamo odlučili progovoriti o štetnostima pušenja te o mnogostrukim pozitivnim stranama zakonske zabrane pušenja na javnim mjestima u RH koja bi uskoro trebala biti donesena.

Moguća rješenja problema:

Budući da u RH još nije donesen zakon o zabrani pušenja na javnim mjestima, donošenje takvog zakona svakako bi utjecalo na smanjenje broja pušača. Svakako, pušači mogu pušiti i u prostorijama vlastitog doma te smatramo da osim zakonskih zabrana, treba utjecati i na javnost “raskrinkavanjem” poticajnih slika pušenja u medijima te isticanje štetnosti pasivnog pušenja.

Najbolji pristup rješenju problema:

Smatramo da je najbolji pristup rješenju problema (smanjenje broja pušača i nepušenje na javnim mjestima) edukacija mladih koji često podcjenjuju opasnosti od posljedica pušenja te stvaranje predodžbe da pušenje nije “in”.

Plan djelovanja:

- izrada letaka i majica na odabranu temu (informacije o štetnostima pušenja, simboli zabrane pušenja i sl.)
- debata na temu pušenja
- upoznavanje stručnih djelatnika ustanove s Projektom

Projekt je bio predstavljen:

Ekonomska škola Osijek – Otvoreni dani ekonomske škole i Dom za odgoj djece i mladeži Osijek, pred stručnim djelatnicima ustanove

4. Ljudsko pravo na zdravlje – pravilna prehrana

Cilj projekta

Ljudska prava

Škola

Upravna i birotehnička škola, Varšavska 17, 10000 Zagreb

Tel.: 01-4780-773; Faks: 023-689-852;

E-pošta: ida_dojcinovic_@net.hr

Voditeljica projekta

prof. Đurdica Vukmirović

Učenici

Broj učenika u projektnoj skupini: 15

Podaci o učenicima: Ida Dojčinović, 3.e; Kristina Glavinić, 3.e; Nikola

Kodžoman, 3.e; Monika Maran, 3.d

Rezerve: Valentina Banović, 3.e; Tamara Berati, 3.e

Opis projekta

Izbor i istraživanje problema

Prošle godine, na poziv Vladinog ureda za ljudska prava prisustvovali smo, i u kasnijoj raspravi sudjelovali, okruglom stolu na temu "Ljudsko pravo na zdravlja – poremećaji u prehrani". Kako su nas zainteresirali problemi poremećaja u prehrani, ali i spoznaja da učenici naše škole nemaju mogućnosti nutritivno kvalitetne prehrane (za vrijeme nastave), odlučili smo te probleme obraditi kroz projekt.

Probleme poremećaja u prehrani pratili smo kroz medije, organizirali smo posjete stručnjaka. Tako smo imali priliku diskutirati i istraživati u razgovorima s predsjednicom Udruge za prevenciju prekomjerne težine Sonjom Njunjić, kustosicom Etnografskog muzeja Željkom Jelavić, psihijatricom Mirtom Mahnik i dugogodišnjom anoreksičarkom Mirjanom, pravobraniteljicom za djecu Milom Jelavić, glavnim tajnikom udruge Nada Hrvojem Rendulićem, liječnikom iz tima dr. Koršića doktorom Jozom Jelčićem, predsjednicom Hrvatske mljekarske udruge Verom Volarić.

Moguća rješenja problema:

Tijekom istraživanja problema spoznali smo nekoliko mogućih rješenja problema. Optimalno rješenje bi bilo uvađanje školske kuhinje u srednju školu, zatim organizacija jednog “mliječnog” dana svakog mjeseca, organizacija “školskog boravka” – prostorije u kojoj bi se za vrijeme čekanja nastave mogli okrijepiti, organizacija tribina i dodatne edukacije o poremećajima u prehrani.

Najbolji pristup rješenju problema:

Kako bismo upoznali roditelje učenika naše škole, na roditeljskim sastancima smo održavali kratko prezentaciju i anketu o rješenju problema. Čak 99% roditelja podržalo je uvađanje školske kuhinje, a 98% roditelja bi pristalo da se njihovo dijete tamo hrani. Jednaki postotak je izjavio da su voljni sufinancirati rad školske kuhinje. Na satovima razredne zajednice održane su radionice i ankete kojima smo ispitali mišljenje učenika.

Također smo organima lokalne uprave i samouprave i državnim uredima prezentirali najbolje rješenje problema. Tako smo dobili potpore od predstojnika Vladinog ureda za ljudska prava Luke Maderića, predsjednika Gradskog ureda za obrazovanje, športa i znanosti Pavle Kalinića, pravobraniteljice za djecu Mile Jelavić. Trenutno pokušavamo dobiti termin kod ministra obrazovanja, znanosti i športa prof. Dragana Primorca.

Kroz rješavanje problema, saznali smo da u prostoru namjenjenom za preseljenje naše škole, osigurana i predviđena jedna prostorija za osnivanje školske kuhinje.

Budući da do tada treba način rješavanja problema, odlučili smo organizirati “mliječni dan” u našoj školi. Ostvarili smo suradnju sa Hrvatskom mliječarskom udrugom te u travnju namjeravamo ostvariti tu ideju.

Plan djelovanja:

studeni 2007. – prezentiranje rada i anketiranje na roditeljskim sastancima

prosinac

siječanj

veljača

ožujak

} razgovori sa stručnjacima, državnim uredima i lokalnom upravom i samoupravom, Hrvatskom mliječarskom udrugom

travanj 2008. – provedba radionica i anketiranje učenika na satovima
razredne zajednice

– organizacija i provedba “mliječnog dana” u našoj školi

Ostvareni rezultati:

1. Održane prezentacije i anketa roditelja
2. Održane tribine, posjete stručnjaka (navedeni u *izbor i istraživanje problema*)
3. Državni uredi, lokalna uprava i samouprava upoznate sa projektom, izdale potpore
4. ostvarena suradnja sa Hrvatskom mlijeckarskom udrugom
5. Održane radionice i anketa učenika
6. Projekt predstavljen u školi

Projekt je bio predstavljen

– mjesto: Upravna i birotehnička škola, Varšavska 17, 10000 Zagreb

– datum: 7. 12. 2007.

5. Krojimo li obrazovanjem svoju budućnost?

Tematsko područje projekta

Projekt građanin

Cilj projekta

Senzibilizacija društva na probleme učenika kroz njihovo aktivno uključivanje u društvenu zajednicu i strukture vlasti koje su zadužene za rješavanje tog problema i za preseljenje škole na novu lokaciju.

Škola

II. Gimnazija Osijek, K. Firingera 5, 31000 Osijek

Tel.: 031-207-157; Faks: 031-207-156

E-pošta: ss-osijek-504@skole.t-com.hr

Voditeljica projekta

Marijana Kušen, prof.

Učenici

Broj učenika u projektnoj skupini: 5

Podaci o učenicima (ime i prezime, razred): Tihana Rudež (4.); Olja Ničić (3.); Iva Vrebac (3.); Tonja Korosteljev (3.); Marina Šobota (4.)

Cilj projekta:

Potaknuti društvo da u procesima promjena u školstvu uvaži i percepciju samih učenika i studenata o procesu njihova obrazovanja te njihovu viziju vlastite budućnosti.

Opis projekta

- uočiti i definirati problem – putem anketa, interneta i novinskih članaka doći do rezultata koji govore o ovoj problematici;
- spoznati pravnu i ostalu opravdanost rješavanja problema – uvidjeti što se na ovom području već poduzimalo i jesu li drugi i na koji način pokušali riješiti ovaj problem;
- ustanoviti što se može učiniti i napraviti na tom planu – jer izbor životnog zanimanja najvažnija je odluka koju donosimo;
- evaluirati rezultate projekta – osvrt na sve postignuto.

Sažetak projekta (postignuća):

Smatramo da je svako zanimanje dobro ako služi nekoj svrsi. Živimo u vremenu koje zahtjeva trajnu razmjenu znanja i iskustava. Prisiljeni smo da u svom radu nastojimo postići najveći mogući uspjeh. Međutim, uspjeh ne dolazi sam od sebe, potrebno je uložiti veliki napor u vlastito obrazovanje kao temelj kvalitetnog rada i uspjeha. Proces obrazovanja na svim razinama u Hrvatskoj posljednjih godina doživljava učestale mijene. Promjena radi promjene, promjena radi poboljšanja obrazovnih procesa, promjena koja treba ostvariti temeljno drugačiji proizvod obrazovanja od onog dosadašnjeg; sve su to pitanja na koja traži odgovor ponajprije učenici i studenti kao objekti i suučesnici tih procesa. Njihovo oko vidi ono što kreatori procesa možda ne uzimaju u obzir. Njihova pitanja obuhvaćaju nedoumice o rezultatima nametnutih procesa o kojima će ovisiti njihova budućnost. Stoga, s pravom postavljaju pitanje: Krojimo li obrazovanjem svoju budućnost?

Projekt je bio predstavljen

u školi

Mjesto: II. Gimnazija Osijek, Osijek

Datum: 14. ožujka 2008.

6. Problem pretilosti kod mladih

Tematsko područje projekta

Projekt građanin

Cilj projekta

- potaknuti učenike na obogaćivanje znanja, razvijanje vrlina i sposobnosti za stvaranje okruženja u kojem se razvija demokratsko društvo
- upozoriti na problem odlaska mladih u kladionice i kockarnice, stvaranje ovisnosti o tom vidu zabave, te negativan utjecaj i posljedice ovog poroka na život mladih
- pronaći uzroke problema i načine prevladavanja problema

Škola

IV gimnazija "Marko Marulić", Zagrebačka 2

Tel.: 021-344-8484; Faks: 021-315-632

E-pošta: gimnazija-marko-marulic@st.htnet.hr

Voditeljica projekta

Natalija Palčić, prof.

Učenici

Podaci o učenicima (ime i prezime, razred): Tanja Katić 2E, Marko Ugrčić 2E, Maja Čelan 2F, Lada Rada 2F, Nino Pleština 2F, Domagoj Erceg 2F

Opis projekta

Izbor i istraživanje problema:

Pretilost se definira kao suvišak, odnosno prisutnost prevelike količine tjelesne masti ili adipoznog tkiva u odnosu na nemasnu (ili mišićnu) tjelesnu masu. Može se reći da je osoba pretila kada je količina adipoznog tkiva u njenom tijelu 20% viša u odnosu na optimalnu količinu. Danas problem pretilosti nije samo estetski, već postaje ozbiljan javno-zdravstveni problem. Zbog svog punašnog izgleda takvi mladi ljudi mogu imati brojne psihičke tegobe. Od toga, na kraju, ne pate samo mladi ljudi već i društvo u cjelini koje postaje "bolesno", te ima za posljedicu visoke troškove liječenja, radnu nesposobnost i neefikasnost...

Moguća rješenja problema:

Istražili smo koje se politike provode za rješenje ovog problema i zaključili da u najvećem broju slučajeva problem se nastoji riješiti:

- a) provođenjem dijete kojom se relativno brzo gubi višak kilograma, no dugoročno ne predstavlja rješenje
- b) promjenom jelovnika, osobito u školama, no provodi se u vrlo malom broju.
- c) edukacijom kojom se nastoji osvijestiti građane i ugraditi im osjećaj za prepoznavanje važnosti zdrave prehrane i zdravog života, općenito.

Najbolji pristup rješenju problema:

Nakon provedenog istraživanja zaključili smo da je najbolji pristup rješenju problema onaj edukativni. Prednosti edukacije su u tome što direktno utječe na ljude koji imaju navedeni problem, te djeluje preventivno na ostale kako bi se spriječilo napredovanje i širenje problema pretilosti, a samim time i širenje bolesti uzrokovanih pretilošću. Edukacijom se potiče mlade na zdraviji način prehrane i prakticiranje fizičke aktivnosti, kao preduvjeta zdravijeg načina života.

Plan djelovanja:

Plan djelovanja imao je za cilj edukaciju mladih o važnosti promjene načina prehrane, odnosno redovitosti kvalitetnih obroka i fizičke aktivnosti, te zahtjev prema nadležnim institucijama da djeluju unutar svojih nadležnosti, kao npr. gradski ured za zdravstvo i socijalnu skrb, da se promjene jelovnici u školskim kuhinjama. Da bi ukazali na prednosti naše politike organizirali smo izlet u prirodu, u NP Plitvička jezera i Liku, gdje smo uz ugodnu fizičku aktivnost, blagovali zdravu, domaću hranu. Također smo na školskim panoima izložili naše edukativne poruke o važnosti brige o svom zdravlju.

Ostvareni rezultati:

Proveli smo razne akcije kojima smo ukazali da su takve promjene u ponašanju mladih moguće i lako ostvarive, te zaključili da treba ustrajati na prevenciji i to u što ranijoj dobi. Najbolji primjer za to je veliki broj mladih koji su nam se rado pridružili na organiziranom izletu i koji su sa zanimanjem otkrivali predložene promjene prehrambenih navika.

Projekt je bio predstavljen:

IV gimnazija "Marko Marulić"

– izborna nastava PiG-a ožujak, travanj

Ured župana Splitsko-dalmatinske županije 29.02.2008.

TV Jadran 18.03.2008

Ured gradonačelnika grada Splita 19.03.2008.

7. Školovanje mladih u Obrovcu

Tematsko područje projekta

Školstvo

Škola

Srednja škola Obrovac, Obala Hr. časnika Senada Župana 17, 23450 Obrovac

Tel.: 023-689-852, 023-689-058; Faks: 023-689-852

E-pošta: gimnazija-marko-marulic@st.htnet.hr

Voditelji projekta

Darko Tokić

Irena Šimurina

Učenici

Broj učenika u projektnoj skupini: pet (5)

Podaci o učenicima: Martina Bašić 2b, Ivana Jurica 2b, Ivana Karamarko 3b,

Nikolina Klanac 2b, Morena Župan 2b

Cilj projekta

Projekt je osmišljen u svrhu zadržavanja učenika i njihova daljnjeg školovanja u Obrovcu

Naziv i opis dijelova projekta

Uočavanje problema

S obzirom na dosadašnje godine upisa u SŠ Obrovac i provedene ankete, sve manji broj učenika želi ostati i školovati se u našoj maloj sredini, Obrovcu.

Provedena anketa kao i prošlogodišnja upisna lista pokazala je jako mali interes učenika za gimnaziju i nedovoljnu informiranost učenika i njihovih roditelja o novim izmjenama u školstvu. Želimo informirati mlade, roditelje i lokalne vlasti o državnoj maturi, obveznom upisu u srednju školu te o značenju i opstanku škole za ovo područje.

Moguća rješenja problema

Organizirali smo radionicu u kojoj je svatko od članova radne grupe dobio po jedan medij (novine, Internet, gradska knjižnica) iz kojega je trebalo prikupiti potrebne nam informacije.

Proveli smo ankete u OŠ Obrovac i područnim školama kako bi vidjeli interes učenika za njihovo daljnje školovanje.

Proučili smo Zakon o izmjenama i dopunama zakona o srednjem školstvu i proveli anketu s upitnicima o zadovoljstvu učenika u našoj školi.

Plan djelovanja

Nakon provedenih anketa i proučavanja zakona odlučili smo posjetiti mjerodavne institucije u gradu Obrovcu te im iznijeti naše mišljenje o sveukupnoj situaciji.

Razgovarali smo s ravnateljem Osnovne škole Obrovac o problemu manjka učenika koji se upisuju u SŠ Obrovac i kako će se to odraziti na našem području te o mjerama javne politike, mišljenjima i stavovima gradske vlasti i svakog pojedinca, što će dalje utjecati na cjelokupno odvijanje ovog problema.

Rješenje problema

Naše rješenje ovog problema, kojeg ćemo Vam pokušati prikazat kroz portfelj i plakate je osim pokušaja promjene mišljenja potencijalnih učenika i materijalna pomoć iz "stipendija" koju smo zatražili od gradske vlasti kao poticaj učenicima da nastave školovanje u našem malom gradu.

Organizirali smo i prezentacije putem kojih smo predstavili našu školu i usmjerili pažnju roditelja i učenika na važnost njihova daljnjeg školovanja, zaposlenja i mogućnosti ostanka u njihovom rodnom kraju.

Sažetak projekta (postignuća)

Projekt je usmjeren na školstvo, njegovu ulogu i značenje, kako u malom tako i u velikom gradu što se kasnije odražava i na cijelu državu. Problem koji smo htjeli istaknuti je odlazak mladih iz Obrovca. Ono što smo postigli ovim projektom je promjena mišljenja i stavova učenika, roditelja i lokalne vlasti.

Projekt je bio predstavljen

Mjesto: Srednja škola Obrovac

Datum: 26. 02. 2008.

8. Koliko se poznajemo?

Tematsko područje projekta

Ljudska prava i demokratsko građanstvo

Škola

Upravna i birotehnička škola Zagreb, Varšavska 17

Tel./Faks: 01-4830-774

E-pošta: uibs@t-com.hr

Voditeljica projekta

Ondina Mesar

Učenicima

Broj učenika u projektnoj skupini: 6

Podaci o učenicima: Marta Pašalić, II C; Petra Brcković, II D; Sanja Starčević, II C; Sara Vuletić, II D; Karlo Novosel, II D; Andrea Grgić, II C

Opis projekta

Problem

Razmatrajući koju ćemo temu obrađivati u projektu, učenici su istakli problem koji njih dosta zaokuplja, a to je koliko se međusobno poznajemo, problem otuđenja i samoopstojnosti među ljudima posebice mladima, nedostatak komunikacije i prekomjerno korištenje suvremene tehnologije umjesto zabave i druženja (korištenje mobitela, kompjutera, TV, raznih slušalica itd.). Učenici smatraju da bi se taj problem mogao sagledati na više razina i planova djelovanja, a to su prvenstveno komunikacija učenik – učenik, učenik – roditelj, učenik – profesor.

U tom smjeru provedene su ankete u školi među učenicima, roditeljima i nastavnicima koje su dale očekivane rezultate. Zaista se ne poznajemo!

Alternativna politika

Proučavali smo pozitivnu zakonsku regulativu od Ustava RH; Opće deklaracije o pravima čovjeka, Konvencije o pravima djece, Zakona o komunikacijama, Zakona o okupljanjima, Obiteljski zakon, Zakon o srednjem školstvu i ostale zakone i došli smo do zaključka da javna politika postoji ali se ne provodi u mjeri koja bi bila zadovoljavajuća. Također postoji

djelovanje medija koje potiče komercijalno otuđenje i kupnju proizvoda kojima se međusobno udaljavamo i otuđujemo umjesto zbližavamo. Najgori primjeri takve politike su devijantna ponašanja među mladima, razorene obitelji i nasilje u svim oblicima.

Predložene mjere

U osmišljavanju akcije predložili smo neke konkretne mjere u našoj sredini (školi) koje su bile sa zadovoljstvom prihvaćene. Najprije smo na satovima SRZ-a provodili mini radionice o prijateljstvu i pokazivanju koliko je važno međusobno poznavanje i druženje. To je temelj budućnosti društva, jer u školi provodimo dosta vremena i trebamo ga provoditi što kvalitetnije u smislu učenja, ali ne zanemariti odgojnu komponentu koja je i te kakako važna i doprinosi boljem međusobnom poznavanju.

Akcija

U provođenju akcije imali smo punu podršku učenika, roditelja i nastavnika, te smo realizirali mnogobrojna druženja i radionice s ciljem boljeg međusobnog upoznavanja. Proveli smo radionice s učenicima, roditeljima i učenicima i učenicima i profesorima. Najuspješnija je bila Dan obrnutih uloga gdje su učenici u potpunosti mijenjali sve nastavno i nenastavno osoblje na njihovim poslovima i zadacima i tako metodom empatije upoznali svoje profesore.

Projekt će biti predstavljen na Danu škole i na Danu otvorenih vrata u svibnju, te na Državnoj smotri Nacionalnog programa za demokratsko građanstvo i ljudska prava.

9. Sudjelovanje u odlučivanju kroz vijeće učenika

Tematsko područje projekta

Osobna prava i odgovornosti i prava drugih

Škola

Ugostiteljsko-turistička škola, Osijek, Radićeva 20., 31000 Osijek

Tel.: 031-211-095, 031-212-980; Faks: 023-689-852

E-pošta: nada.tolic@os.t-com.hr

Voditeljica projekta

Nada Tolić, prof.

Učenici

Martina Nađ, 3.raz.; Lidija Petrović, 3.raz.; Željka Hajba, 3.raz.; Nikolina Šarčević, 3.raz.

Cilj projekta

Projekt je osmišljen u svrhu zadržavanja učenika i njihova daljnjeg školovanja u Obrovcu

Naziv i opis dijelova projekta

Izbor i istraživanje problema:

- izbor teme – učenici su u školi često suočeni s problemom artikulacije svojih želja i potreba ,kao i problemom realizacije svojih prijedloga i zahtjeva. Osnivanjem Vijeća učenika činilo se da će taj problem biti riješen,ali nije. Učenike je zanimalo zašto njihovo sudjelovanje u radu Vijeća učenika ne znači i sudjelovanje u odlučivanju u školi.
- istraživački rad – učenici su proveli anketu među učenicima škole, obradili dobivene odgovore i napravili analizu ankete, proučili su Ustav RH, Zakon o srednjem školstvu i Statut škole, zatim su napravili intervju s ravnateljem škole, predsjednikom Vijeća učenika i profesoricom zaduženom za rad Vijeća učenika , a brojne informacije su prikupili putem interneta. S obzirom da su učenice ovog tima ujedno i članice Europskog kluba mladih naše škole, kontaktirale su svoje kolege iz drugih škola u RH i usporedile

iskustva u radu u Vijećima učenika. Također su istraživali iskustva o sudjelovanju učenika u odlučivanju u školi u drugim europskim državama, tražeći pozitivne primjere koji bi mogli poslužiti kao model našim školama.

Moguća rješenja problema

Istraživanje je pokazalo da se sudjelovanje učenika u odlučivanju u školi može realizirati na način koji je zastupljen u većini i naših i europskih škola, a to znači načelno deklarirano učeničko suodlučivanje, koje se u realizaciji svodi samo na formalno sudjelovanje, ili učiniti korak naprijed, kao rijetki primjeri, u osposobljavanju i učenika i nastavnika za novi model škole u kojoj će suradnja učenika i nastavnika biti osnova svih odnosa u školi.

Najbolji pristup rješenju problema

smatramo da je najbolji pristup rješenju problema učenje o pravima i odgovornostima, te o suradničkom odnosu. Ovo učenje bi trebalo obuhvatiti i učenike i nastavnike, kako bi i jedne i druge osposobilo za nove odnose i ciljeve koje vizija škole za 21. st. podrazumijeva.

Plan djelovanja

predstavljanje projekta Vijeću učenika i Nastavničkom vijeću, te organiziranje debate o temi funkcioniranja Vijeća učenika u školi

Projekt će biti predstavljen

na Otvorenim danima Ekonomske škole Osijek 22. travnja 2008. god.

10. Mladi i “alkohol – zabave” u našem gradu

Tematsko područje projekta

Osobna prava i odgovornosti i prava drugih: pravo na zdrav život i odgovorno ponašanje prema svom zdravlju (Prevenција ovisnosti o alkoholu)

Škola

Tehnička škola i prirodoslovna gimnazija Rudera Boškovića

Vukovarska 209, 31000 Osijek

Tel.: 031-501-933; Faks: 031-505-341

E-pošta: tehnoloska.skola@os.t-com.hr

Voditelj projekta

Jasna Sudarić, prof. i Gordana Popović, prof.

Učenici

Broj učenika u projektnoj skupini: 5

Podatci o učenicima (ime, prezime i razred): Nikolina Grbec, Marina

Kovačević, Tihana, Klarić, Melani Felja, Marijana Anić (svi iz 3.a)

Naziv i opis dijelova projekta:

uočavanje i definiranje problema:

putem anketa i intervjuja koje smo proveli u našoj školi uvjerali smo se u ono o čemu stalno slušamo, gledamo i čitamo u raznim medijima o tome da se sve manje mladi zabavljaju bez alkohola.

Alternativne politike

prikupljali smo i proučavali različite pristupe rješavanju problema i naišli na nedosljednosti u praksi glede zakonitosti, odnosno istraživali smo što se konkretno po tom pitanju poduzimalo u našem gradu

Naše rješenje

budući da smo putem ankete i iz ostalih izvora zaključili da je potrebno osvijestiti mlade edukativnim putem, odlučili smo se djelovati putem raznih brošura, letaka, plakata te članaka u tisku na lokalnoj razini

Aksijski plan

posjet Gradskom poglavarstvu i ostalim kompetentnim institucijama u našem gradu, promidžbe putem raznih medija te sudjelovanje u stručnim i drugim tijelima naše i drugih škola

Sažetak projekta:

Već dugi niz godina pasivno slušamo, iako nas nažalost sve manje iznenađuje, o alarmantnim podacima statistika iz raznih medija o konzumiranju alkohola velikoga broja mladih ljudi, odnosno svjesni smo da se mladi ljudi zabavljaju isključivo ispijajući alkohol. Fraze “Na mladima svijet ostaje!” i “U mladosti je naša budućnost!” kao da su izgubile svoj pravi smisao. Potaknuti ovakvim razmišljanjima odlučili smo se zaviriti u navedeni problem te otvoriti Pandorinu kutiju.

Proveli smo ankete koje su nam potvrdile već poznate činjenice, a u koje smo se uvjerali i prošetavši našom popularno prozvanom “Pijanom promenadom”.

Proučili smo zakone i uputili se mjerodavnima tijelima u našem gradu u cilju istraživanja trenutačne situacije. Posjetom Gradskom poglavarstvu utvrdili smo da grad organizira brojne kulturne i sportsko-rekreativne aktivnosti o kojima su mladi slabo informirani. Stoga, spoznali smo da nam kao najbolje moguće rješenje mogu poslužiti razni edukativno-promidžbeni materijali kojima bismo mogli motivirati i informirati mlade ljude te važnost preventivnog djelovanja za proces rješavanja navedenoga problema.

Projekt je bio predstavljen

u školi

Mjesto: Osijek

Nadnevak: 4. travnja 2008.

11. Kreiranje školske politike

Tematsko područje projekta

Projekt građanin

Škola

Nadbiskupska klasična gimnazija s pravom javnosti

Voćarska 106, 10 000 Zagreb

Tel.: 01-4680-425

E-pošta: anaknezevichesky@yahoo.com

Voditelj projekta

Ana Knežević-Hesky, prof.

Učenici

Broj učenika u projektnoj skupini: 13

Popis učenika koji će predstavljati projekt na smotri: Owa Ozeke, Mia

Žuljević, Ilona Spajić, Zrinka Suk, Ilija Dogan, Josipa Majić

Naziv i opis dijelova projekta

Izbor i istraživanje problema

Između tri problema (politička edukacija mladih, nasilje u školi i kreiranje školske politike) učenici su izabrali problem kreiranja školske politike preko Vijeća učenika. Naša škola je u ovoj školskoj godini formirala Vijeće učenika koje bi zajedno s ravnateljem, Nastavničkim vijećem, Vijećem roditelja, a u skladu sa svim pozitivnim propisima trebalo sudjelovati u kreiranju školske politike. Učenici su svjesni potrebe da školi, lokalnoj zajednici, crkvi i ostalim segmentima društvenog života trebaju aktivno pristupiti, unijeti novu kvalitetu u proces donošenja odluka koje ih se tiču a ujedno i tijekom vremena steći vještine participiranja u političkom životu svoje zajednice. Također su svjesni nedovoljne informiranosti o zakonodavnom okviru odgojno-obrazovnog sustava, o svojim pravima i obvezama, te nedostatnosti vještina koje su potrebne za aktivno sudjelovanje, političku participaciju u bilo kojem obliku. Ovim projektom žele učiniti iskorak, unaprijediti vlastita znanja i vještine, dodati novu kvalitetu životu u školi i stvoriti zajedno s ostalim sudionicima prepoznatljivi identitet katoličke škole.

Moguća rješenja problema

Alternativne politike koje su razvili bile su sljedeće

1. Educiranje učenika za sudjelovanje u kreiranju školske politike preko Vijeća učenika
2. Prepuštanje članovima Vijeća učenika kreiranje školske politike nadajući se da će oni dobro učiniti i tek se povremeno uključiti.
3. Deklarativno podržati rad Vijeća učenika zbog nepovjerenja u bilo kakve mogućnosti utjecanja na školsku politiku.

Najbolji pristup rješenju problema

Za najbolji pristup izabrali su educiranje učenika za sudjelovanje u kreiranju školske politike. Taj pristup pruža najveće mogućnosti i ujedno odražava želju za aktivnim uključivanjem u školski život, bit će prvi korak mnogima u stjecanju iskustva aktivnog građanina, političke kulture, te ga opremiti vrijednim znanjima i vještinama za bolje snalaženje u životu, preuzimanje odgovornosti i zasluga za kvalitetne izbore.

Plan djelovanja

- Anketiranje učenika trećih i četvrtih razreda o pojmu participacije
- Suradnja s ravnateljem i tajnicom škole pri upoznavanju školskih akata
- Priprema i organiziranje pedagoških radionica za članove Vijeća učenika
- Vođenje pedagoških radionica u razrednim odjelima
- Izrada oglasne ploče s važnim informacijama za učenike
- Osmišljavanje i izrada sandučića za pitanja učenika
- Uređenje linka na web stranici

Ostvareni rezultati

Plan djelovanja je djelomično realiziran, a do kraja školske godine bit će u potpunosti

Projekt je bio predstavljen

Bio je predstavljen na Vijeću učenika a planira se predstaviti na Nastavničkom vijeću.

Dodaci

Program smotre

Srijeda | 7. svibnja 2008.

	Dolazak i smještaj sudionika iz udaljenih mjesta Hotel Laguna, Zagreb
19.00 – 21.00	Večera

Četvrtak | 8. svibnja 2008.

08.30 – 09.00	Registracija sudionika Zgrada Starogradske vijećnice, Ćirilometodska 5
09.00 – 09.30	Pozdravni govori Mr. sc. Tatjana Holjevac, predsjednica Gradske skupštine Grada Zagreba Vinko Filipović, ravnatelj Agencije za odgoj i obrazovanje Vini Rakić, predstavnica Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa Luka Mađerić, predstojnik Ureda za ljudska prava Vlade Republike Hrvatske Jurica Malčić, pučki pravobranitelj
09.30 – 09.45	Dječje stvaralaštvo – djeca DV “Šumska Jagoda”, Zagreb
09.45 – 10.00	Uvod u Smotru Nevenka Lončarić Jelačić, predsjednica Državnoga povjerenstva za provedbu smotre
10.00 – 11.30	Prikaz i obrana projekata
11.30 – 13.00	Stanka za osvježanje – prostor u prizemlju desno
13.00 – 15.00	Nastavak prikaza i obrane projekata
15.00 – 16.00	Dodjeljivanje pohvala i zahvala učenicima i sudionicima
	Posjeta učenika Hrvatskom Saboru prema protokolu

17.00 – 18.00	Večera za učenike i učitelje koji zbog udaljenosti koriste smještaj Hotel Laguna
19.00 – 21.00	

Petak | 9. svibnja 2008.

07.30 – 09.00	Doručak Hotel Laguna
	Odlazak u prijepodnevnim satima

Organizatori smotre

Organizatori Smotre projekata iz područja Nacionalnog programa odgoja i obrazovanja za ljudska prava i demokratsko građanstvo su Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa Republike Hrvatske i Agencija za odgoj i obrazovanje.

Članovi Državnog povjerenstva za organizaciju i provedbu Smotre

Državno povjerenstvo za organizaciju i provedbu Smotre projekata iz Nacionalnog programa odgoja i obrazovanja za ljudska prava i demokratsko građanstvo

Nevenka Lončarić Jelačić, prof. Agencija za odgoj i obrazovanje, predsjednica povjerenstva

Jasna Tomić, prof., Agencija za odgoj i obrazovanje, tajnica povjerenstva

Ante Akmadža, prof., Željeznička tehnička škola, Zagreb

Višnja Biti, HRT, Hrvatski radio

Jelena Gaal, Dječji vrtić Ciciban, Velika Gorica

Zdravka Giacometti, HRT, Redakcija Dobro jutro Hrvatska

Branimir Katalenac, SŠ "Dugo Selo", Dugo Selo

Renata Horvat, Osnovna škola Josipa Račića, Srednjaci b.b., Zagreb

Đurđa Kulušić, dipl. uč., Agencija za odgoj i obrazovanje

Ksenija Matuš, prof., Gimnazija Bjelovar

Toni Rajković, OŠ Šestine, Zagreb

Biljana Petljak Jakunić, dipl. uč., Agencija za odgoj i obrazovanje

Snježana Romić, učiteljica savjetnica, OŠ Lijepa Naša, Tuhelj

mr. sc. Andreja Silić, Agencija za odgoj i obrazovanje

Elvira Skender Miličević, prof., Upravna i birotehnička škola, Zagreb

Nataša Vulić, prof., Agencija za odgoj i obrazovanje

Suci / procjenitelji

Suci/procjenitelji prikazivanja i obrane učeničkih projekata imaju vrlo značajnu ulogu u vrednovanju cjelokupne smotre. Biraju se iz reda uglednih i utjecajnih građana u javnosti.

U ovogodišnjoj Smotri će sudjelovati:

Akmađža, Ante, prof., zamjenik ravnatelja Željezničke tehničke škole u Zagrebu

Barić Dadić, Tamara, načelnica u Odgojnom zavodu Turopolje

Bilić, Branimir, novinar, urednik TV emisije “Misli 21. stoljeća”, HRT Zagreb

Biti, Višnja, novinarka, voditeljica emisije “Zašto tako?”, HRT Zagreb

Katalenac, Branimir, prof., SŠ “Dugo Selo”, Dugo Selo

Gaal, Jelena, DV Ciciban, Velika Gorica

Giacometti, Zdravka, novinarka, redakcija “Dobro jutro Hrvatska”, HRT, Zagreb

Kulušić, Đurđa, viša savjetnica, Agencija za odgoj i obrazovanje

Maderić, Luka, Ured za ljudska prava Vlade Republike Hrvatske

Maleš, prof. dr. sc. Dubravka, Filozofski fakultet, Zagreb

Matuš, Ksenija, profesorica savjetnica, Gimnazija Bjelovar

Milanović, dr. sc. Mirjana, Učiteljski fakultet, Petrinja

Mr. sc. Mrčela, Marin, predsjednik Kaznenog odjela Županijskog suda u Zagrebu

Omejec, dr. sc. Jasna, sudica Ustavnog suda Republike Hrvatske

Požnjak–Malobabić, Alka, Agencija za odgoj i obrazovanje

Prelogović, Sanja, učiteljica savjetnica, Osnovna škola Đuro Ester, Koprivnica

Romić, Snježana, učiteljica savjetnica, OŠ “Lijepa naša”, Tuhelj

Seme Stojnović, Inga, prof., Agencija za odgoj i obrazovanje

Sessa, Đuro, sudac Županijskog suda u Zagrebu, Predsjednik Udruge hrvatskih sudaca

Spajić-Vrkaš, prof. dr. sc., Vedrana, Centar za ljudska prava Filozofskog fakulteta u Zagrebu

Sučević, Mirjana, učiteljica savjetnica, OŠ "Josip Račić", Zagreb

Skender Miličević, Elvira, profesorica savjetnica, Upravna i birotehnička škola, Zagreb

Šalaj, dr. sc, Berto, Fakultet političkih znanosti, Zagreb

Uzelac, mr. sc., Maja, predsjednica Udruge Mali korak – Centar za kulturu mira i nenasilja

Vidović, Tijana, Agencija za odgoj i obrazovanje

Sudionici smotre

- Odgojitelji u predškolskom odgoju
- Učenici razredne nastave u osnovnoj školi
- Učenici predmetne nastave u osnovnoj školi
- Učenici srednjih škola

R. br.	Naziv projekta	Škola	Mentor	Učenici
1. RN	Moj razred ima zoo vrt	OŠ Bol Split	Blanka Ljubenkov	Ana Čubelić Kati Kezić Maja Ercegović, Lina Kuzmanić, Ivana Krstulović Jelena Oruč Heidi Vuković
2. RN	Sunčane rolete	OŠ Lijepa naša Tuhelj, Tuhelj	Snježana Romić	Filip Stjepan Hanžek Karlo Gajšak Sandra Hercigonja Paula Škreblin Silvija Ilić Monika Lončarić
3. RN	Zebrane jestvine	OŠ Josipa Broza Kumrovec	Božica Mandić Branko Pratengrazer Ana Harapin	Ana Marija- Orlović Josipa Zgorelec Goran Krajcar Luka Kunštić Matea Bekauto Tena Šuto
4. RN	“Damača rejč – posebna i samo naša”	OŠ “Petar Zrinski” Čabar	Darinka Rački Silvana Šebalj- Mačkić	Andrea Poje Stella Ožbolt Maja Turk Petra Kajić

R. br.	Naziv projekta	Škola	Mentor	Učenići
5. RN	Rođendanski poklon školi – rascvjetana škola	OŠ Antuna Mihanovića Zagreb	Renata Gredelj Gordana Ivančić	Učenice/ci 4.a
6. RN	Kad se male ruke slože	OŠ Ksavera Šandora Đalskog, Zabok	Vlasta Plečko	Karla Fruk Marko Žiger Marta Tušek Filip Basa Manda Pozaić Sara Mraković
7. PN	Učimo se igrati	OŠ Vežica Rijeka	Gordana Frol	20 učenika/ca u skupini
8. PN	Volonteri, gdje ste?	OŠ "Petar Zrinski" Čabar	Sanja Janeš	Rok Andlar Elena Erent Ivan Kvas Jakob Janeš Arijan Mačkić Petra Ožbolt
9. PN	Škola po mjeri učenika	OŠ Podmurvice Rijeka	Sonja Dragičević	Ivana Volarić Matea Pulić Deni Jančić Teo Franov Karla Mamilović Jasmina Rekanović
10. PN	Rođendanski poklon školi – rascvjetana škola	OŠ Antuna Mihanovića Zagreb	Renata Gredelj Gordana Ivančić	20 učenika/ ca razredne i predmetne nastave
11. PN	Ivan Mažuranić u školi Ivana Mažuranića	OŠ Ivana Mažuranića Zagreb	Astrid Čulić Graciella Prtajin	23 učenika/ca razredne i predmetne nastave

R. br.	Naziv projekta	Škola	Mentor	Učenci
12. PN	Turistički vodič Dubrovnika za mlade	OŠ Marina Getaldića Dubrovnik	Đurđica Bender-Masle Silvana Bjelovučić	Magda Kamber Ivan Srezović Mario Režić Sadra Grego Mihaela Vukojević Tea Raguž Maris Laptalo
13. PN	Zrnca u mozaiku	OŠ Frana Krste Frankopana Osijek	Anica Fumić	Ivana Jakić Sara Prša Nora Pušeljić Gordan Marijanović Besar Zečiri Josip Janjić
1. sš	Eko škola – to smo mi	Srednja škola Oroslavje, Oroslavje	Renata Čandrlić Ana Knežević-Hesky	Sandra Bartol Anamarija Skušić Viktorija Šakoronja Marina Knežević Barbara Ozimec Tea Tuđa
2. sš	Ogulin je lijep koliko je uređen	Gimnazija Bernardina Frankopana Ogulin	Hrvoje Magdić	Marina Jarnević Marija Miroslavljević Ines Mamula Dajana Paušić Sandra Rendulić Ana Puškarić Melisa Prebeg Puškarić Mario Sabljak
3. sš	Zabrana pušenja na javnim mjestima u RH	Dom za odgoj djece i mladeži Osijek, Osijek	Marija Držaljević Kristina Rimac	Mario Duvnjak Damir Dir Rafael Bošnjak Ana Šimić Ivan Prpić Antonio Rančić

R. br.	Naziv projekta	Škola	Mentor	Učenici
4. sš	Ljudsko pravo na zdravlje – pravilna prehrana	Upravna i birotehnička škola Zagreb	Đurđica Vukmirović	Ida Dojčinović Kristina Glavinić Nikola Kodžoman Monika Maran Valentina Banović Tamara Berati
5. sš	Krojimo li obrazovanjem svoju budućnost	II. Gimnazija OSijek, Osijek	Marijana Kušen	Tihana Rudež Olja Ničić Iva Vrebac Tonja Korosteljev Marina Šobota
6. sš	Problem pretilosti kod mladih	IV. gimnazija "Marko Marulić" Split	Natalija Palčić	Tanja Katić Marko Ugrčić Maja Čelan Lada Rađa Nino Pleština Domagoj Erceg
7. sš	Školovanje mladih u Obrovcu	Srednja škola Obrovac, Obrovac	Darko Tokić Irena Šimurina	Martina Bašić Ivana Jurica Ivana Karamarko Nikolina Klanac Morena Župan
8. sš	Koliko se poznajemo?	Upravna i birotehnička škola Zagreb, Zagreb	Ondina Mesar	Marta Pašalić Petra Brcković Sanja Starčević Sara Vukelić Karlo Novosel Andrea Grgić
9. sš	Sudjelovanje u odlučivanju kroz vijeće učenika	Ugostiteljsko-turistička škola Osijek	Nada Tolić	Martina Nađ Lidija Petrović Željka Hajba Nikolina Šarčević
10. sš	Mladi i "alkohol zabave" u našem gradu	Tehnička škola i prirodoslovna gimnazija Ruđera Boškovića Osijek	Jasna Sudarević Gordana Popović	Nikolina Grbec Marina Kovačević Tihana Klarić Melani Felja Marijana Anić

R. br.	Naziv projekta	Škola	Mentor	Učenici
11. sš	Kreiranje školske politike	Nadbiskupska klasična gimnazija s pravom javnosti Zagreb	Ana Knežević-Hesky	Owa Ozeke Mia Žuljević Ivona Spajić Zrinka Suk Ilija Dogan Josipa Majić

Programske teme

Na Smotri mogu sudjelovati projekti iz sljedećih tematskih područja:

1. PREDŠKOLSKI ODGOJ:

- osobna prava i odgovornosti i prava drugih;
- pravo na zdravu okolinu;
- ponos i čuvanje baštine.

2. RAZREDNA NASTAVA:

- osobna prava i odgovornosti i prava drugih
- zaštita voda u zavičaju;
- gospodarstvo u zavičaju;
- projektna nastava iz demokratskog građanstva – projekt građanin;
- zaštita okoliša;
- moj zavičaj – dio Republike Hrvatske;
- razvoj osobnog i kulturnog identiteta;
- jezične / dijalektalne različitosti zavičajnih regija;
- razvoj identiteta i interkulturalnosti.

3. OSNOVNA ŠKOLA I SREDNJE ŠKOLE:

- osobna prava i odgovornosti i prava drugih;
- razvoj osobnog i kulturnog identiteta;
- interkulturalnost;
- demokratsko građanstvo;
- europske integracije;
- projektna nastava iz demokratskog građanstva – projekt građanin;
- kulturološko područje.

Svaki projekt djece u dječjim vrtićima, učenica/učenika osnovnih i srednjih škola treba imati sljedeće sastavnice:

OPĆI PODACI:

- ime i prezime voditelja projekta;
- naziv dječjeg vrtića/škole, adresa, telefon, faks, E-pošta;
- podaci o učenicama/učenicima.

OPIS PROJEKTA:

- naziv projekta;
- tematsko područje projekta;
- izbor i istraživanje problema;
- moguća rješenja problema
- najbolji pristup rješenju problema
- plan djelovanja
- ostvareni rezultati

Opis provedbe projekata

Predškolski odgoj i obrazovanje

Proces odgoja i obrazovanja za ljudska prava i odgovornosti u sustavu predškolskog odgoja ostvaruje se na tri razine:

- Cjelokupno ozračje u kojem dijete živi u obitelji i vrtiću (prostor, ritam života, materijalno okružje odnosi i interakcije s drugima)
- Svakodnevne životne situacije (zadovoljavanje osnovnih potreba i dr.)
- Planirani poticaji za raznovrsne igre i planirana zbivanja u odgojnoj skupini i vrtiću te okružju.

U izboru tematike projekta valja polaziti od potreba i mogućnosti djece i uvažavati načela i metode integriranog razvojnog kurikulumu. Projekt treba imati elemente akcijskog istraživanja.

Izbor teme koja je relevantna za život djeteta

Izbor teme se mora temeljiti na intrinzičnoj motivaciji djeteta. Polazište je u nekom, za djecu važnom životnom problemu i interesu koji je svojstven njihovim razvojnim osobinama. Teme iz područja predškolskog odgoja i obrazovanja integriraju četiri grupe prava: pravo na preživljavanje, pravo na razvojne poticaje, pravo na sudjelovanje i zaštitna prava;

2. Razvoj projekta

A) STVARANJE MATERIJALNOG I INTERAKCIJSKOG OKRUŽJA

Osiguranje poticajne materijalne sredine i što raznovrsnijih izvora znanja.

Osigurati timski pristup i partnersku suradnju svih sudionika projekta: u odgojnoj skupini, unutar vrtića, s roditeljima djece i s lokalnom zajednicom.

B) AKTIVNA UKLJUČENOST DJETETA – UČENJE ČINJENJEM, INFORMACIJE IZ PRVE RUKA

Rad na projektu odvija se u kontekstu koji potiče djecu na pregovaranje, suradnju, preuzimanje odgovornosti za traženje odgovora, provjeravanje svojih otkrića i traženje vlastitih pristupa rješavanju problema.

Iskustva koja djeca stječu tijekom projekta moraju biti relevantna za njegov život.

C) KREATIVNO IZRAŽAVANJE I KONSTRUKTIVNO PONAŠANJE

Način ponašanja djece u igri i produkti dječjeg stvaranja (govornog, likovnog, glazbenog i praktičnog) sredstvo su motiviranja za dalja istraživanja, ali i mjerilo rasta i razvoja djeteta te postignuća vezanih za temu projekta.

3. Evaluacija procesa i postignuća

Procjenjuje se praktična primjena novih znanja i vještina djece. Procjenu vrši odgojitelj, odnosno tim koji radi na projektu, na temelju promatranja dječje igre i stvaranja.

Tijek rada na provedbi projekta učenika osnovnih i srednjih škola

Projektna nastava ostvaruje se kroz najmanje sedam koraka zbog toga da se očuva demokratska procedura rješavanja problema. Takvo učenje namijenjeno je učenicima razredne nastave i predmetne nastave osnovnih škola i učenicima srednjih škola. Za ostvarenje projekta potrebno je najmanje 15 školskih sati.

Svaki sat planira se tako **da uključuje interdisciplinarni pristup u oblikovanju sata** kao što su: čitanje, diskusija, pisanje, analiza grafova, rješavanje problema u malim skupinama, socijalno učenje, tehnike suradničkog učenja, igru uloga, proučavanje zakona i Ustava RH, pisanje dopisa, molbi itd.

Procedura se sastoji u tome da učenici izabiru problem, sustavno ga istražuju, dokumentiraju i oblikuju plan rješavanja problema. U ostvarivanje projekta uključuju se roditelji i ljudi iz lokalne zajednice koji mogu pomoći u rješavanju problema.

1. Izbor problema

Prepoznavanje problema u svojoj sredini kroz osobno iskustvo, razgovor s roditeljima, rođacima, prijateljima, učiteljima. Raspravljane i selekcioniranje problema kojim će se razred ili skupina baviti većinskim brojem glasova razreda.

2. Istraživanje problema

Proučavanje zakona i propisa koji se odnose na problem. Upoznavanje ustavnih odredbi iz područja rješavanja problema. Praćenje tiska i ostalih medija. Korištenje biblioteka i čitaonica, udžbeničke literature, prikupljanje informacija elektronskom poštom, slaganje dokumentacijskih mapa.

3. Oblikovanje mogućih rješenja problema

Dijeljenje projektne skupine u četiri manje skupine. Svaka skupina raspravlja i oblikuje najbolji način rješavanja problema. Utvrđuju se načini, pristupi, postupci, identificiraju se lokalni nositelji vlasti u čije područje rada spada problem i koji mogu pomoći u rješavanju problema.

4. Izbor najboljeg pristupa rješenju problema

Glasnogovornik svake skupine pred cijelim razredom obrazlaže pristup skupine rješavanju problema. Cijeli razred raspravlja o jakim i slabim stranama ponuđenog rješenja. Na kraju razred izabire najuspješnije rješenje među ponudjenima.

5. Razvoj plana akcije

Projektna skupina razvija plan akcije, odnosno planiranje aktivnosti koje će se poduzeti kako bi se proveo plan i došlo do rješenja problema. Projektna skupina izrađuje dokumentacijsku mapu rješavanja problema.

6. Predstavljanje plana akcije široj zajednici

S planom akcije upoznaju se ostali učenici, roditelji, razrednici, predstavnici lokalne zajednice. Tako se stvara pozitivno ozračje za prihvaćanje ponuđenog rješenja problema. Može se provesti interna prezentacija rješavanja problema u školi pred nastavnicima, učenicima, na roditeljskom sastanku i sl. Bit je u tome da učenici učvršćuju svoje vještine argumentacije, javnog nastupanja, razvijaju svoje stavove, upoznaju u očima drugih svoju osobnost.

7. Javno predstavljanje ponuđenog rješenja problema.

Ponuđeno rješenje problema može se prezentirati široj skupini učenika u školi, na razini sedmih ili osmih razreda određene škole, na razini cijele škole itd.

Za prezentiranje izvan škole potrebno je pomoći učenicima tako da voditelj projekta unaprijed dogovori odlazak predstavnicima lokalnih vlasti koji su nadležni za rješavanje problema. Može se uputiti obavijesti medijima o mjestu i vremenu susreta s predstavnicima lokalnih vlasti.

Za javnu prezentaciju potrebno je pripremiti usmeno obrazlaganje rješenja problema te pismeno dokumentiranje ponuđenog rješenja izradom razrednog portfolija, mapama, plakatima i drugim prikladnim oblicima.

Na portfolijo se stavljaju samo najreprezentativniji dokumenti (fotografije, isječci iz novina, članci zakona, tekstualni zapisi učenika itd.) prikupljeni i nastali u pojedinim koracima rješavanja problema.

Sadržaj smotre i vrednovanje postignuća:

- I. Pokazna mapa koja se sastoji od četiri spojena hamera (portfelj, portofolio) i dokumentacijske mape projekta – format A4 ili A5
- II. Obrazloženje i obrana projektnog cilja (do 16 minuta) – skupina od četiri učenika pred prosudbenim povjerenstvom.

Voditelji projekta

Projekt vodi/e samo oni voditelji koji su prošli stručnu edukaciju za primjenu Nacionalnog programa odgoja i obrazovanja za ljudska prava, za aktivne metode učenja i poučavanja i projektnu nastavu.

Selekcija projekata

Izbor najkvalitetnijih projekata izvršit će Državno povjerenstvo te o rezultatima izbora obavijestiti voditelje projekata. Izbor će se izvršiti prema sljedećim okvirnim kriterijima:

- izbor teme i postupak provedbe treba biti u skladu s uputama;
- projekt treba imati obilježja integriranog razvojnog kurikulumu i uvažavati zadaće i načela odgoja i obrazovanja za demokratsko građanstvo i ljudska prava i odgovornosti;

Literatura:

Nacionalni program odgoja i obrazovanja za ljudska prava i demokratsko građanstvo, Vlada Republike Hrvatske, Nacionalni odbor za obrazovanje o ljudskim pravima, Zagreb, 1999.

Temeljni međunarodni dokumenti iz područja odgoja i obrazovanja za ljudska prava, Vlada Republike Hrvatske, Nacionalni odbor za obrazovanje o ljudskim pravima, Zagreb, 1999.

Maleš, Dubravka, Stričević, Ivanka: Odgoj za demokraciju u ranom djetinjstvu. Priručnik za rad s djecom predškolske dobi na usvajanju humanih vrijednosti: Udruženje Djeca prva, Zagreb, 2005.

Maleš, Dubravka i suradnici: Živjeti i učiti prava, Zagreb 2003., Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Istraživačko – obrazovni centar za ljudska prava i demokratsko građanstvo

- Markočić, Matilda:** Igrom do škole, Udruženje “Djeca prva“, Zagreb, 2003.
- Projekt građanin, priručnik za nastavnike:** Centar za građanski odgoj i
Ministarstvo prosvjete SAD, Zagreb, 1998.; <http://zavod.skolstvo.htnet.hr>
- Spajić- Vrkaš, V., Stričević I., Maleš D., Matijević M.:** Poučavati prava i
slobode– priručnik za učitelje osnovne škole s vježbama za razrednu
nastavu, Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Istraživačko – obrazovni
centar za ljudska prava i demokratsko građanstvo, Zagreb 2004.
- Kompas, Priručnik o odgoju i obrazovanju mladih za ljudska prava,**
Europski dom Slavonski Brod, 2004.
- Slunjski, Edita:** Mali profesor, Integrirani razvojni kurikulum, Zagreb 2001.

Upute za suce/procjenitelje

Ova je smotra prikaz postignuća predškolske djece i učenika iz cijele Hrvatske u području odgoja za ljudska prava i demokratsko građanstvo.

U predškolskom odgoju i u razrednoj nastavi odgoj za ljudska prava i demokratsko građanstvo integrira se kroskurikularno, kroz teme koje su zastupljene u redovitom programu. U razrednoj i predmetnoj nastavi u osnovnoj školi postoje brojne mogućnosti za integriranje Nacionalnog programa odgoja i obrazovanja za ljudska prava i demokratsko građanstvo: kroz projektnu nastavu, kroskurikularno, kroz sve predmete gdje postoje programske teme bliske temama ljudskih prava, kao izborni predmet, kroz sat razrednika, kroz izvannastavne aktivnosti.

U projektnoj nastavi rezredi/skupine su, u suradnji s roditeljima i svojim nastavnicima pošli od prepoznavanja nekog važnog problema u njihovoj sredini. Nakon prepoznavanja problema, cijeli razred je podijeljen u istraživačke timove radi prikupljanja podataka u knjižnicama, tiskovinama, na radiju i televiziji, od profesora i znanstvenika, odvjetnika i sudaca, udruuga, interesnih skupina, ureda za zakonodavstvo i upravnih službi.

Portfelj – izložbeni dio portfelja i mapa s dokumentacijom

Razred je zatim sačinio portfelj na temelju prethodnog istraživanja. Učenici su se podijelili u četiri skupine, od kojih je svaka bila odgovorna za jedan od četiri dijela portfelja.

ZADATAK PRVE SKUPINE

Objasniti problem koji je razred izabrao – zašto je važan i zašto bi se zakonodavne ili izvršne vlasti njime trebale pozabaviti.

ZADATAK DRUGE SKUPINE

Ocjeniti alternativne prijedloge koji su bili predloženi radi rješavanja problema.

ZADATAK TREĆE SKUPINE

Zacrutati i obrazložiti pristup/javnu politiku kojom će se problem rješavati.

ZADATAK ČETVIRTE SKUPINE

Zacrutati plan djelovanja kako bi se nadležna tijela vlasti privoljela na prihvaćanje predloženog rješenja problema.

Portfelj se sastoji od dvije komponente – izložbene i dokumentacijske..

IZLOŽBENA KOMPONENTA

Cijeli izložbeni dio se sastoji od četiri postera– ploče veličine 100 x 80 cm. Rad svake od četiri skupine izlaže se na jednoj od ploča.

DOKUMENTACIJSKA KOMPONENTA

Ova komponenta treba sadržavati materijale koji na najbolji način dokumentiraju istraživanje koje je skupina provela. Materijali sve četiri skupine trebaju biti sastavni dio mape debljine 4– 5 cm. Mora postojati sadržaj za svaki od četiri dijela. Osim toga, mora postojati peti dio mape koji sadrži učeničku evaluaciju i osvrt na stečeno iskustvo. Cijeli razred je odgovoran za taj dio mape.

Postupak smotre

Portfelj

Portfelj se sastoji od dva osnovna dijela – izložbenog i dokumentacijskog.

IZLOŽBENI DIO SE SASTOJI OD:

Četiri (4) panel ploče ili ploče od pjenastog materijala ili sličnog, s time da je svaka ploča veličine 100 x 80 cm i ne smije biti veća; svaka od četiri skupine u razredu dobiva jednu ploču na kojoj izlaže svoje radove; svaka ploča mora sadržavati:

- a) pismeni sažetak propisanih tema za tu skupinu
- b) crteže izvora iz kojih su učenici pribavili informacije

DOKUMENTACIJSKI DIO SE SASTOJI OD:

- pet (5) dijelova koji su stavljeni u mapu s metalnim umetkom ukupne debljine od najviše 4– 5 cm; svaki dio mora biti odvojen posebnom stranicom za odvajanje u boji
- sveobuhvatnog sadržaja i posebnog sadržaja za svaki dio
- kopije najvažnijih informacija koje je svaka skupina pribavila za svoj dio, a koje najbolje bilježe i svjedoče o njihovom istraživanju
- petog dijela koji sadrži ocjene i osvrt na stečeno iskustvo

Usmeno predstavljanje i obrana projekta

Usmena predstavljanja i obrana održavaju se pred sudskim vijećem odraslih.

Usmeno predstavljanje portfelja se može održati i pred drugim razredima, roditeljima ili drugim skupinama predstavnika zajednice, kao što su Zajednica doma i škole i razne druge udruge i organizacije. Ta će aktivnost učenicima biti dragocjeno iskustvo u predstavljanju njihovih ideja drugima i uvjeravanju slušateljstva o stavovima glede nekog vitalnog problema javne politike.

- Na natjecanju/smotri sudjeluju četiri učenika. Svaki učenik predstavlja jedan dio portfelja.
- Svaki učenik treba pripremiti izlaganje u trajanju od četiri minute. Nakon toga, učenici četiri minute odgovaraju na pitanja sudaca. “Mjeritelj vremena” upozorava učenike i suce kad im preostane samo jedna minuta.
- Za vrijeme usmenog predstavljanja, učenici se mogu u bilo koje vrijeme poslužiti izložbenim dijelom portfelja.

Mjeritelji vremena

Svakom saslušanju mora biti prisutna osoba koja je “mjeritelj vremena”.

To ne smije biti jedan od sudaca. Mjeritelj vremena se mora čvrsto držati okvira od **po dvadeset minuta po svakom projektu: četiri minute za usmeno predstavljanje dijela portfelja i četiri minute za odgovaranje na pitanja.**

Mjeritelji vremena tiho upozoravaju skupine tako što podižu karticu na kojoj piše da je preostala jedna minuta za usmeno izlaganje te tiho obavještavaju suce kada im preostane samo jedna minuta za pitanja. Kada vrijeme istekne, mjeritelj vremena zaustavlja sve sudionike riječju “vrijeme!”.

Nužno je voditi računa o vremenu. Suci mogu, međutim, dati dodatno vrijeme u slučaju kada neka situacija značajno skрати vrijeme odgovaranja na postavljena pitanja. Na primjer, ako sudac potroši pretjerano puno vremena za postavljanje pitanja, dodatno vrijeme se može dati učenicima kako bi na njih odgovorili.

Odabir sudaca

Sljedeće informacije mogu biti od pomoći pri odabiranju sudaca za natjecanje.

- za svakih pet projekata trebalo bi postojati vijeće od tri suca.

- sudsko vijeće bi morali sačinjavati pojedinci koji su upućeni u politički postupak i znaju kako on funkcionira, koji poznaju probleme trenutne javne politike i građanskog odgoja te povezanosti s građanskim sudjelovanjem.
- suci bi trebali biti i poznati i dobro obaviješteni građani iz javnog i privatnog sektora. To mogu biti: Nastavnici društvenih predmeta, izabrani i imenovani javni djelatnici, novinari, odvjetnici, suci, osoblje zaduženo za provedbu zakona, sveučilišni profesori političkih znanosti, prava i drugi.

Materijali

Svakom sucu mora biti osigura odgovarajući broj primjeraka sljedećih materijala:

- upute za suce
- obrazac za ocjenjivanje usmenog predavljanja i obrane projekta te portfelja i dokumentacijske mape

Suđenje

- održati kratak sastanak sa sucima i pažljivo ponoviti cjelokupne ciljeve smotre/natjecanja.
- naglasiti da suci trebaju učenicima dati pozitivnu povratnu informaciju i ponuditi im sugestije o tome kako mogu poboljšati svoj portfelj i njegovo usmeno predavljanje.
- pokupiti od sudaca obrasce za ocjenjivanje na kraju suđenja. Provjeriti jesu li svi obrasci te jesu li čitljivi i potpuni.
- provjeriti točnost zbroja na obrascu za ocjenjivanje portfelja. Sastaviti tim od dvoje– troje ljudi za zbrajanje rezultata. Nakon što je utvrđena točnost, učiniti sljedeće korake:
- zbrojiti bodove; najveći ukupni rezultat pobjeđuje u slučaju neriješenog rezultata formirati vijeće sudaca iz reda postojećih vijeća, kako bi odredili pobjednika

Nakon natjecanja

- izvijestiti sve sudionike o rezultatima natjecanja.
- uručiti potpisane pohvale, zahvale i diplome učenicima.
- ako je moguće, organizirati da ugledni predstavnik uruči pohvale/diplome razredu/skupini koja je pobjedila i to na posebno organiziranoj svečanosti.

Kriteriji za vrednovanje obrane projekta

1. Značaj

Je li skupina izabrala najvažnije informacije za ukazivanje na značaj problema i mogućnost njegova rješenja?

2. Razumijevanje

Jesu li izlagatelji pokazali razumijevanje prirode i opsega problema s obzirom na alternativne pristupe rješenja problema koje su prepoznali? Jesu li pokazali razumijevanje svojeg plana djelovanja?

3. Obrana stajališta

Je li skupina na odgovarajući način predstavila svoje stajalište? Jesu li učenici branili svoja stajališta na odgovarajući način prilikom odgovaranja na postavljena pitanja?

4. Točnost u odgovaranju

Jesu li odgovori na pitanja sudaca bili uspješni?

5. Suradnja unutar skupine/timski rad

Jesu li se izlagatelji držali onog dijela rješenja problema za koji su bili odgovorni? Jesu li se nadopunjavali uvažavajući pritom mišljenja ostalih?

Kriteriji za vrednovanje predstavljanja i obrane projekta

1. Uvjerljivost

Je li izlaganje u cjelini uvjerljivo ukazalo da je izabrani problem važan?

2. Praktičnost i usklađenost

Je li predloženi pristup za dobivanje potpore ostvarljiv? Jesu li uzeta u obzir stvarna ograničenja?

Je li odnos između izlaganja sva četiri učenika bio jasan? Je li se svako izlaganje nadovezivalo na ono prethodno ili prethodna?

3. Obrana stajališta

U kojoj su mjeri učenici uspjeli dokazati da je njihov plan djelovanja razuman? U kojoj su mjeri uspjeli dokazati da mogu osigurati potporu i prevladati otpor u zajednici i kod izvršne i zakonodavne vlasti u odnosu na njihov plan djelovanja?

4. Točnost u odgovaranju

U kojoj su mjeri odgovori učenika bili točni u odnosu na pitanja?

5. Suradnja

Jesu li izlaganja učenika pokazala da su razgovarali o postignutom i naučili surađivati radeći na projektu?

U vrednovanju predstavljanja i obrane rješenja problema i pratećeg portfelja treba uzeti u obzir cjelokupnu učinkovitost izlaganja, kao i kreativnost i originalnost.

Obrana projekta vrednuje se opisno.

Obrazac za vrednovanje predstavljanja i obrane projekta

Projekt: _____

Škola: _____

Predstavljanje i obrana

Opisna ocjena

1. Uvjerljivost

U kojoj mjeri je predstavljanje u cjelini uspjele uvjeriti slušatelje da je projekt koji je razred predložio važan?

2. Praktičnost

U kojoj mjeri je predloženo rješenje ostvarljivo? U kojoj mjeri su pristupi za dobivanje potpore ostvarljivi? U kojoj mjeri predloženi pristupi za dobivanje potpore uvažavaju stvarna ograničenja?

3. Usklađenost

U kojoj mjeri je odnos između svakog od četiri izlaganja portfelja bio jasan? Je li svako izlaganje bilo utemeljeno na prethodnom i proširivalo ga?

4. Osvrt – navesti jake strane projekta

U kojoj mjeri je predstavljanje projekta pokazalo da su se učenici pažljivo osvrnuli na stečeno iskustvo? U kojoj mjeri je usmeno predstavljanje projekta pokazalo da su učenici nešto naučili radeći na projektu?

Portfelj i dokumentacijska mapa

Opisna ocjena

<p>Uvjerljivost Uvjerava da – je problem važan – predloženim pristupom rješava se problem – predloženi projekt je ustavan – projekt može dobiti javnu potporu</p>	
<p>Praktičnost – predložen projekt je ostvariv – pristupi za dobivanje potpore su ostvarivi – prepoznata su i uzeta u obzir stvarna ograničenja</p>	
<p>Usklađenost Dijelovi portfelja – su međusobno povezani – izbjegnuta su ponavljanja</p>	
<p>Osvrt – omogućava osvrt – omogućava učenje</p>	

Sudac: _____ **Datum:** _____

Bilješke

